

BUDAPEST III. KERÜLETI
KERÉK ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI
PROGRAM

2021

Budapest, 2021. szeptember

Tartalomjegyzék

A Kerék Általános Iskola és Gimnázium minőségpolitikai nyilatkozata	6
NEVELÉSI PROGRAM	
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka alapelvei, céljai	9
1.1. Minőségi oktatás	10
1.2. Hagyományaink	11
1.3. Biztonság	11
1.4. Rend és fegyelem	11
1.5. „Személyes” menedzselés, tanuláskísérés	12
1.6. Folyamatosság	12
1.7. Együttműködés partnereinkkel	13
2. A tehetség kibontakoztatását segítő programjaink	14
2.1. Az idegennyelv-oktatás	15
2.2. A matematika	16
2.3. Az informatika	17
2.4. A sport	17
3. A személyiségfejlesztés	18
3.1. KÖSz – Közösségi Szolgálat a KERÉKért	18
3.2. Mentorprogram	21
4. A Kerék Általános Iskola és Gimnázium egészségnevelési programja	22
4.1. Mi az egészség?	22
4.2. Az egészségnevelés	22
4.3. Az egészségnevelés céljai	22
4.4. Az iskola feladatai az egészségnevelés területén	23
4.5. Az egészségnevelés módszerei iskolánkban	23
4.6. Az egészségnevelés színterei iskolánkban	24
5. A közösségformálás	25
5.1. Az osztályközösség	25
5.2. Az évfolyamok közössége	26
5.3. A tagozatok közössége	26
5.4. Az iskola közössége	27
5.4.1. Nevelőtestületi hagyományok	27
5.4.2. Az iskola közösségének évközi feladatai	27
5.4.3. A Diákönkormányzat rendezvényei	28
5.5. A napközi	28
5.6. A sport	28
6. Hátránykompenzálás	29
7. Gyermek- és ifjúságvédelem	31
7.1. Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók	31
7.2. Szociális hátrányok kompenzálása	31
8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	32

9. Együttműködés partnereinkkel	33
9.1. Partnereink	33
9.2. Együttműködés közvetlen partnereinkkel	34
9.2.1. A diákok közössége	34
9.2.2. Az osztályfőnök és az osztályfőnöki órák	34
9.2.3. A szülők	36
9.2.4. A Tanulj és Sportolj Alapítvány	37
9.2.5. Kapcsolattartás más közvetlen partnereinkkel	38
9.3. Együttműködés közvetett partnereinkkel	38
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	39
11. A tanulók felvételével és átvételével kapcsolatos helyi szabályok	39
11.1. Tanulók felvétele az 1. évfolyamra	39
11.2. Felvétel a 9. évfolyamra	39
11.2.1. A belső felvételi eljárás	39
11.2.2. A külső felvételi eljárás	40
11.3. A tanulók átvétele más oktatási intézményekből	43
12. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	43
HELYI TANTERV	
13. Helyi Tantervünkről általában	45
13.1. A választott kerettantervek	45
13.2. Tantárgyi órakeretek	45
13.3. Délutáni ellátás	46
13.4. Az osztályfőnöki órák	46
13.5. Tantárgyi tanterveink	46
14. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök, felszerelések	47
15. Intézményünk kiemelt programjai a NAT-tal összhangban	48
15.1. A Kárpát-medence magyarlakta területeinek megismerése	48
15.2. Mentálhigiénés (drogprevenciós) programunk	48
15.3. Mentorprogram	48
15.4. KÖSZ program	48
15.5. Néptánc tanítás	48
16. A mindennapos testnevelés	49
17. A választható tantárgyak	50
17.1. A fakultációk	50
17.2. Az etikaóra helyett választható hit- és erkölcs tanítás megszervezésére vonatkozó szabályok	50
17.3. A választható érettségi vizsgatárgyak	51
17.4. A középszintű érettségi témakörei	51
18. A Kerék Általános Iskola és Gimnázium mérési-értékelési rendszere	52
18.1. Tanulói teljesítményértékelés	53
18.1.1. Teljesítményértékelés tanítási órákon	53
18.1.2. Félévi és tanév végi értékelés	55

18.1.3. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	59
18.1.4. Az érettségi vizsgára való jelentkezés szabályai	60
18.1.5. A tanuló jutalmazásának elvei és módszerei	60
18.1.6. A fegyelmi intézkedések formái és alkalmazásának elvei	63
18.1.7. Egységes mérési rendszerünk	63
18.2. A pedagógusok teljesítményértékelése	63
18.3. Az iskola munkaközösségeinek munkaértékelése	64
18.4. Az iskola működését segítő munkatársak teljesítményének értékelése	64
18.5. Külső teljesítményértékelési rendszerünk	64
19. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	64
20. A tanulók fizikai állóképességének vizsgálata	65
21. A felsőbb évfolyamba lépés feltételei	66
22. A Kerék általános iskola és Gimnázium környezeti nevelési programja	66
22.1. A környezeti nevelés fontossága	66
22.2. A környezeti nevelés célkitűzései	67
22.3. A környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola alsó tagozatán	68
22.4. A környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola felső tagozatán	69
22.5. A környezeti nevelés lehetőségei a gimnáziumban	72
Záró rendelkezések	74
Legitimációs záradék	75
Mellékletek	76

A Kerék Általános Iskola és Gimnázium minőségpolitikai nyilatkozata

Iskolánk, a Kerék Általános Iskola és Gimnázium a hazánkban hagyományos oktatási szerkezethez igazodva (8 évfolyamos általános iskola, 4 évfolyamos gimnázium és nyelvi előkészítő évfolyam) hozzájárul az oktatási intézmények közötti átjárhatóság biztosításához. Tehetséggondozó programjaink, hagyományaink és rendezvényeink formálják sajátos „kereses” arculatunkat. A tagozatok együttélésével és együttműködésével erősítjük diákjainkban a közösségi érzést, az összetartozás tudatát.

Megfelelünk annak a szülői elvárásnak, hogy saját kereteinken belül védjük meg a gyermekeket a negatív társadalmi hatásoktól, tanítsuk meg felismerni az őket fenyegető veszélyeket, segítsünk megismerni a veszélyek mibenlétét és az ellenük való védekezés módját, velük szemben megfelelő alternatívákat mutassunk fel.

Célunk a biztos alapkészségekre, alapismeretekre támaszkodva a sokoldalú tehetségfejlesztés. A közös munka során diákjaink elsajátítják az önálló ismeretszerzés képességét. Tudásuk, eredményeik lehetővé teszik, hogy az általuk választott közép-, illetve felsőfokú intézményben tanuljanak tovább.

Nevelő-oktató munkánk három alappillére az alapkészségek fejlesztése, a tehetséggondozás és az egészséges életmódra nevelés. Kiemelt fejlesztési területeink a magyar nyelv és az idegen nyelvek (angol és német) oktatása, a sport, az informatika. Megfelelő nyelvi és informatikai ismeretek birtokában jelentősen növekednek diákjaink esélyei a munkaerőpiac elvárásainak való megfelelésre.

Az iskola tanári kara tudatosan vallja, hogy a rend és a fegyelem minden közösségben nélkülözhetetlen, az eredményes munka egyik feltétele.

A stabil tantestület, az épület műszaki állapota, az intézmény felszereltsége biztosítják oktató-nevelő munkánk eredményességét.

Arra törekszünk, hogy rangot jelentsen az iskola diákjának, tanárának lenni, hogy a „Kerék” az iskolák között a kiváló minőséggel jelentsen egyet.

Törekvéseinket csak a szülőkkel együtt, a szülői ház támogatásával tudjuk megvalósítani.

Iskolánk pedagógiai programjának törvényi alapjai:

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló
- 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szóló
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló
- A mindenkorai tanév rendjét meghatározó miniszteri rendelet

NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka alapelvei, céljai

A családi háttérre és hagyományainkra, mint gyökerekre támaszkodva 8-10-12(13) év alatt lehetőséget kap a gyermek egyéniségének fokozatos kibontakoztatására, a közösségi lét, az együttműködés megtapasztalására, ismereteinek bővítésére, tudásának elmélyítésére, így felkészülhet a továbblépésre, a továbbtanulásra.

Általános célkitűzéseinket, nevelési-oktatói elveinket meghatározzák az intézmény működését szabályozó törvények és rendeletek, partnereink (az iskolahasználók – diákok, szülők és az itt dolgozók – és a fenntartó) elvárásai, az épület technikai adottságai.

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és végrehajtási rendeletei meghatározzák az általános iskola és a gimnázium feladatát, a Nemzeti Alaptanterv és az érvényes érettségi követelményrendszer a nevelési és szakmai elvárásokat.

A felgyorsult társadalmi változások, a társadalom erőteljes szociális felszabdálódása, a munkaerőpiac megnövekedett képzettségbeli és mobilitásbeli igényei arra készítik az intézményeket, hogy működésüket rugalmasabbá, a változásokra érzékenyebbé tegyék, Pedagógiai Programjait a törvények adta keretek között ezeknek az elvárásoknak a megfelelő szintű kielégítésére alkalmassá tegyék, és épületbeli-technikai adottságukat e célok érdekében a lehető legjobban kihasználják.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt a tényt sem, hogy a gyermekek egy résznek segítségre, egyéni foglalkozásra van szüksége ahhoz, hogy hátrányait, tanulásban való lemaradását kompenzálni tudja, így fontos feladata az intézménynek az esélyegyenlőség biztosítása (lásd Esélyegyenlőségi Program).

Azért, hogy a felsorolt elvárásoknak megfelelhessünk, nyomon követhessük azok megváltozását és meghatározó folyamatainkat ellenőrizni, irányítani tudjuk, javítva így működésünk színvonalát, iskolánk a 2000/2001-es tanévtől kezdve működteti minőségirányítási rendszerét.

A rendszer felépítését, működését, az intézmény ellenőrzési, értékelési rendszerét, a minőségirányítási rendszer felülvizsgálatának rendjét a Minőségirányítási Program rögzíti.

A folyamatosan változó társadalmi térben a szülők számára az iskolának megbízható, gondos partnernek kell lennie, hiszen a gyermekek napjaik jelentős részét ebben az intézményben töltik. Ezért az iskolának lehetőséget kell biztosítania az egyéni fejlődésre is, és fel kell készítenie a gyermekeket a továbbtanulásra, a pályaválasztásra.

Mindezeket figyelembe véve nevelési-oktatói programunkat a következő alapelvekre építettük fel:

- a minőségi oktatás,
- a hagyományaink,
- a biztonság,
- a rend és a fegyelem,
- a „személyes” menedzselés, tanuláskísérés,
- a folyamatosság,
- az együttműködés partnereinkkel.

1.1. Minőségi oktatás

Intézményünk az oktatási rendszer két szintjét foglalja magában, az alapképzés és a középfokú oktatást, vagyis az általános iskolát és a gimnáziumot.

A nevelés és az oktatás speciális céljai alapján az egyes szinteket a következő jól elhatárolható területekre bontottuk:

- az **1-4. évfolyam**, mely az alapvető ismeretszerzési- és alkalmazási készségek elsajátításának és megszilárdításának szintje,
- az **5-8. évfolyam**, mely az alapkészségek alkalmazásának elmélyítésével a középiskolai tanulmányokra készít fel,
- a **gimnázium** (9ny-12. évfolyam), mely az érettségi vizsgákra és a felsőfokú tanulmányokra készít fel.

Az egyes szinteket összeköti, erősíti

- az idegennyelv-oktatás (angol és német nyelv)
- az informatika (gimnáziumban) és
- a versenysport (röplabda, kézilabda, kosárlabda az általános iskolában), mint a tehetséggondozás szintje.

Alapvető feladatainkat 8 + 4, illetve 5 évfolyamos szerkezetünk határozza meg:

- alsó tagozaton az alapkészségek biztos elsajátítása,
- felső tagozaton felkészítés a középiskolai tanulmányokra,
- gimnáziumban felkészítés az érettségire és a felsőfokú tanulmányokra.

Hogy ezeknek az elvárásoknak minél magasabb színvonalon felelhessünk meg, a következő tehetséggondozó programokat működtetjük:

- Kiemelten kezeljük az **idegen nyelvek oktatását**, ezért az angol és a német nyelvet első osztálytól tanítjuk.
- **Angol és német nyelvi előkészítő csoportokat** szervezünk a gimnáziumban a 9. évfolyamon (5 évfolyamos gimnáziumi oktatás).
- Felismerve az e-tanulás fontosságát, a **gimnáziumban emelt szinten tanítjuk az informatikát**.
- Több évtizedes hagyományokra tekint vissza iskolánkban a **testnevelés, a sportolók nevelése**, melyet egyesületi kapcsolataink támogatnak.
- Kiemelt nevelési területnek tekintjük az **anyanyelvi oktatást**, mely alapja a későbbi önálló ismeretszerzésnek, fejleszti a nyelvi képességeket, kulturált nyelvi magatartásra nevel, egységes műveltségi alapot ad. Feltétele a nemzeti történelemhez, kultúrához kötődő attitűd kialakításának. Az anyanyelvi nevelés átfogja nevelő és oktató munkánk egészét.
- A kiemeltként említett tantárgyak tanulását **magasabb óraszám**ban is lehetővé tesszük (angol, német, sport).
- **Tehetséggondozó programjaink** (emelt szinten oktatott tárgyak, szakköreink, fakultációink, tanfolyamaink, versenyek, vetélkedők, könyvtárunk) a mélyebb tudás, jártasság megszerzését biztosítják.
- Szakmai tanterveink tartalmazzák az egyes tárgyra vonatkozó **konkrét céljainkat, elvárásainkat, követelményeinket, összhangban a NAT elvárásaival és a Pedagógiai Programunkban rögzített elveinkkel**.

1.2. Hagyományaink

Az iskolánkban töltött hosszú évek alatt kialakuló személyes, baráti kapcsolatok olyan értékek, melyek hozzájárulnak gyermekeink egyéniségének kiteljesedéséhez.

- Számunkra fontos gyökerek a **hagyományaink, rendezvényeink, közösségi programjaink** alapjait ezek jelentik.
- Az **érzelmi nevelés** a személyiségfejlesztés legfontosabb összetevője.
- Célunk olyan **iskolai léggkör** kialakítása, mely kölcsönös bizalmon alapul,
 - melyben a tanár-diák viszony egymás tiszteletét, szeretetét feltételezi,
 - ahol magától értetődő a másság elfogadása,
 - ahol a közösségbe tartozás tudatát a kölcsönös segítség szándéka motiválja,
 - ahol magától értetődő a másik sorsa iránti érdeklődés,
 - ahol pozitív érzelmek dominálnak, mind az egyének, mind a közösségek életében.
- Gyökereink a nemzetünkbe, a hazánkba kapaszkodnak. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink ismerjék és tiszteljék nemzeti kultúránk értékeit, személyiségeit. Ezért a **hon- és népismeret** témakörei összefonódnak, mintegy kiegészítik az egyes tantárgyak anyagát. Közösségi programjaink, iskolai ünnepeink is ezt a szellemet tükrözik.
- Érzelmi kötődés a **környezet védelme** is. A kulturált környezet iránti igény kialakítását segíti iskolánk, osztálytermeink rendezettsége, tisztasága is. A környezeti nevelés, a környezetvédelem témakörei, átszövik a kapcsolódó tantárgyak tananyagát. A természet szeretetére, a környezettudatos magatartásra nevelnek a kirándulások is.

1.3. Biztonság

Társadalmi és szülői elvárás az iskolától, hogy saját keretein belül védje meg a gyermekeket a negatív társadalmi hatásoktól, tanítsa meg felismerni a fenyegető veszélyeket, segítsen megismerni e veszélyek mibenlétét és az ellenük való védekezés módszereit, a veszélyekkel szemben alternatívákat mutasson fel.

Ezt a célt szolgálják:

- prevenciós programjaink
- az egészséges életmódra nevelő programjaink,
- a kulturált környezet iránti igényt kialakító programjaink,
- osztályfőnöki rendszerünk,
- a szociális kompetenciák fejlesztése,
- gyermekvédelmi tevékenységünk,
- a testnevelés és a sport kiemelt szerepe,
- tanórán kívüli szabadidős programjaink,
- a környezetvédelem eszméjének a tantárgyak tananyagába való szerves beépítése,
- intézményünk működési rendje,
- törekvésünk, hogy programjainkba a szülőket partnerként bevonjuk.

1.4. Rend és fegyelem

A rend, és fegyelem minden közösségben nélkülözhetetlen, nem cél, hanem eszköz, a tudatos tevékenység feltétele. A **személyiségi jogok és a fegyelmezett iskolai élet** összehangolhatók.

Erre törekszünk **házirendünk és magatartási, szorgalmi normáink** megfogalmazásakor. Célunk, hogy kialakítsuk tanulóinkban a demokratikus magatartásformákat, hogy megismerjék jogaikat, és tanulják meg érvényesítésük kulturált formáit.

1.5. „Személyes” menedzselés, tanuláskísérés

A gyermekek személyiségfejlődésének fontos színtere az iskola. Hosszú az út, melyet a betűkkel, számokkal való ismerkedéstől kezdve az érettségi vizsgáig meg kell tenniük. Az oktatási törvény, a kerettanterv ezt az utat nem tudja "egyenre szabni", csak az iskola helyi tanterve és pedagógusai tudnak lehetőséget adni a tehetségeseknek a gyorsabb haladásra, a lemaradóknak a felzárkózásra. Az esélyegyenlőség megteremtését szolgáló programjainknak egyenre szabottaknak kell lenniük, ezért külön-külön figyelmet kell szentelnünk minden gyermek saját fejlődési sajátosságainak.

A „személyes” menedzselés, a tanuláskövetés eszközei iskolánkban a következők:

- A gyorsabb haladást, az elmélyedést **tehetség gondozó programjaink** teszik lehetővé.
- A hátrányos helyzetű gyerekek iskolai életét segíti **tanár- és diákmentor** programunk.
- Az **osztályfőnök** feladata az osztályába tartozó diákok egyéni útjának követése, ezért fontosnak tartjuk az **osztálykereteket** és az **osztályfőnöki órákat**. Ennek érdekében alsó tagozaton nagyfelmenő rendszerben, egy osztály, egy napközis csoport rendszerben működünk. Felső tagozaton és gimnáziumban arra törekszünk, hogy az osztályfőnök mindegyik tárgyát tanítsa az osztályban, növelve így az együtt tölthető időt.
- Fontosnak tartjuk, hogy egy-egy szaktanár 4-8 évig tanítson egy osztályt vagy egy csoportot.
- A lemaradóknak a **korrepetálások** adnak lehetőséget a felzárkózásra.
- **Az általunk létrehozott „Segítő” munkacsoport, a gyermekvédelmi felelős, az osztályfőnök és az osztályban tanító pedagógusok együttműködése esetenként kiegészítve a fejlesztő pedagógussal és az iskolapszichológussal** lehetővé teszi a felmerülő mentális, szociális problémák időben való érzékelését és a megfelelő segítségnyújtást.
- **A sport és a tanulás összeegyeztetése** bonyolult feladat, ezért sportolóink esetében különösen szükséges a diákok, az osztályfőnök, a pedagógusok, a szülők, az edzők együttműködése.
- Az esélyegyenlőség megteremtéséhez iskolánk **Tanulj és sportolj! alapítványa** a hátrányos helyzetű diákok művelődésének, táborozásának anyagi támogatásával járul hozzá.

1.6. Folyamatosság

Nagyszerű dolog egy pedagógus számára látni, hogyan jut el a 6-7 éves gyermek az érettségi vizsgáig, különösen, ha 8-10 évig tanította is őt. Jelzésértékű a tanulók, illetve a szülei ragaszkodása intézményünkhöz.

Büszkék vagyunk azokra a tanulókra, akik 12 (13) évet iskolánkban töltöttek és örömmel mondhatjuk, hogy évről évre többen folytatják tanulmányaikat az általános iskola után gimnáziumunkban. Számukra eredményeik alapján felvételi vizsga nélkül megajánljuk a gimnáziumi férőhelyet.

Ez a folytonosság biztonságot jelent a gyermek és a család számára, lehetőséget a „személyes” menedzselésre a megtartó közösségi, baráti kapcsolatok kialakulására.

1.7. Együttműködés partnereinkkel

A gyermek nevelése-oktatása közös munka, a szülők, a pedagógusok és más szakemberek összefogását, együttműködését igényli. Törekvésünk az együttműködés során a kölcsönös bizalom kiépítése és elmélyítése.

Hagyományaink, szervezeti felépítésünk, oktatási módszereink, rendezvényeink erre az együttműködésre épülnek.

Iskolánk nyitottságát jelzi, hogy a kötelezően előírt kapcsolattartáson kívül is igyekszünk partnereinket megismertetni az itt folyó munkával, bevonni őket az iskola életébe.

Ezeket a célokat szolgálják következő programjaink:

- Gondoskodunk a szülők, edzők, kollégiumi nevelők **folyamatos tájékoztatásáról**. Tanév elején „Szülői tájékoztató”-ban ismertetjük a tanév rendjét, legfontosabb nevelési-oktatási célkitűzéseit, a nagyobb törvényi változásokat. Ezt a tájékoztatót eljuttatjuk minden partnerünknek. A folyamatos kapcsolattartást szolgálják a **szülői értekezletek és a fogadóórák**.
- **Rendezvényeink** nyitottak, azokon minden érdeklődőt örömmel látunk.
- A **nyílt napokon** az érdeklődők közelebről is megismerkedhetnek iskolánk munkájával.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk a **segítő intézményekkel** (Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Szolgálat).
- **Iskolánk szépítésében** együttműködünk a szülőkkel.

2. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő programjaink

A tanulmányi és a sportversenyeken elért eredményeink alapján iskolánkat a kerület legszínvonalasabb oktatási intézményei között tartják számon. Sikereink titka az, hogy **adottságainkat, törvény adta lehetőségeinket körültekintően kihasználva, valamint a szülők igényeit figyelembe véve sokféle tehetséggondozó programot működtetünk, és lehetőséget biztosítunk diákjaink mindegyikének a bekapcsolódásra valamely programunkba.**

Első osztálytól három alapprogramunk működik, az angol és a német nyelv, a sakkoktatás (Polgár Judit programja alapján), valamint az emelt szintű sport. Tehát minden hozzánk beiratkozó első osztályos már eleve részese valamely tehetséggondozó programunknak. **Gimnáziumban a nyelvek mellé az informatika emelt szintű oktatását kínáljuk választható lehetőségként.**

Figyelembe véve azt, hogy tehetséggondozó programjaink csak akkor működnek sikeresen, ha tanulóink biztos anyanyelvi és matematikai tudására építhetünk, **kiemelt hangsúlyt fektetünk a magyar nyelv oktatására.**

Az idegen nyelvek, az informatika tanulása és a sport a diákoktól több időt és energiát kíván. Az egyes programokban résztvevő gyermekek és szüleik az intézményünkbe való beiratkozáskor vállalják ezt a többlet időráfordítást.

Emelt szintű osztályaink működtetése, a nyelvi előkészítő évfolyam, a csoportbontások, tanulmányi versenyek, műveltségi vetélkedők, szakköreink, sportköreink, fakultációs lehetőségeink, tanfolyamaink, az egyéni foglalkozás lehetősége, mind-mind a tehetséggondozást szolgálják.

2.1. Az idegennyelv-oktatás

1983-ban a kerületben elsőként a 7. és a 8. osztályos tanulók számára lehetővé tettük – fakultációként, heti 2 órában – az angol nyelv tanulását, majd 1991-től az angolhoz a német nyelv is csatlakozott. **Így természetesnek tűnt, hogy a gimnázium létrejöttével mindkét nyelven biztosítsuk az emelt óraszámú tanulóknak a tanulás lehetőségét.**

Az Európai Unióban alapvető elvárás az anyanyelv mellett két idegen nyelv ismerete. Diákjaink európai oktatási, képzési és munkaerőpiacon való esélyegyenlőségének megteremtését, az európai társadalomba való beilleszkedésének megkönnyítését szolgálja az a törekvésünk, hogy a továbbiakban is a két legelterjedtebb nyelvet, az angolt és a németet tanítsuk emelt szinten, és a diákok nyelvtudásának elmélyítésére ugyanezen nyelvekből nyelvi előkészítő évfolyamokat is indítsunk.

A nyelvtudás felértékelődése, sikereink a nyelvtanításban tehát arra ösztönöznek bennünket, hogy mindkét nyelvet első osztálytól angol vagy német nyelvet emelt óraszámú tanítsuk. Az első három évfolyamon játékos foglalkozás keretében, ahol a nyelv dallamának megismerésére, a szóbeliségre fektetjük a hangsúlyt. Harmadik osztálytól kezdődik a tényleges nyelvtanulás, csoportbontásban, heti 3 órában, majd 5-12. osztályig szintén csoportbontásban, a törvény által meghatározott órakeretben. A csoportbontás a kis létszám miatt lehetőséget nyújt a differenciált haladásra, az egyéni foglalkozásra. Nyelvtanáraink felkészültsége lehetőséget ad arra, hogy akár 8-12 évig is tanítsanak egy-egy diákot. A sokéves kapcsolat egy-egy nyelvtanár és csoport között nemcsak tanulási folyamatot segíti, hanem mind a tanár, mind a diák számára nagyon erős érzelmi kötődést és biztonságot is jelent.

A nyelvi előkészítő évfolyamokon a választott nyelvet intenzíven tanulják a diákok (12 óra, 8 és 4 órás bontásban az angol és a német nyelvet). Az intenzív nyelvtanulás lehetővé teszi, hogy a diákok a 11. évfolyam végén az adott nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tegyenek. A tizenkettedik évfolyamtól a hiányok pótlása és a nyelvtudás szinten tartása, a későbbi szakmai nyelvismeret megszerzésének megalapozása a cél. A csoport már kilencedik osztályban elkezdheti évente növekvő óraszámú tanulás a második nyelvet, melyet így az utolsó két évfolyamon már emelt szinten tanulnak a csoport tagjai.

Az idegennyelv-tanítás sikerességét növelik a nyelvi előkészítő osztályokban az anyanyelvi kommunikációs foglalkozások és a magasabb óraszámú informatikaoktatás.

Az emelt óraszámúhoz, a csoportbontáshoz és az egyénre szabott figyelemhez mérten ezekben az osztályokban a képzési céljaink a következők:

Tanulóink

- legyenek képesek egy idegen nyelvet társalgási szinten alkalmazni, ezen a nyelven írott anyagot olvasni, értelmezni,
- olyan nyelvismerethez jussanak, mely bármely középszintű nyelvtudást igénylő szakmában, pályán előnyt, nagyobb esélyt jelent számukra, nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unióban is.
- elsajátítsanak olyan tanulási stratégiákat, mely lehetővé teszi a megszerzett nyelvtudás szinten tartását vagy saját erőből történő továbbfejlesztését.
-

Tagozatos és nyelvi előkészítő osztályainkban elvárás, hogy a diákok legalább 80%-a érettségi vizsgát tegyen az első nyelvből, illetve, hogy a nyelvi előkészítő osztályokban a 12. évfolyam végére a diákok 80%-a az első nyelvből középfokú nyelvvizsgával, vagy az annak megfelelő KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredményrel rendelkezzen.

Idegen nyelvet minden évfolyamon a 4. osztálytól kezdve nagyobb hatékonysága miatt csak csoportbontásban tanítunk.

A tanulmányi versenyek rendszerében **szépkiejtési-, társalgási-, levélíró-, rejtvényfejtő- és szavalóversenyt** szervezünk, valamint **műfordítói pályázat**ot is hirdetünk mindkét nyelvből, angol és német nyelvből közös országismereti versenyt rendezünk. Szaktanáraink kerületi és országos versenyekre készítik fel tanulóinkat.

Az idegen nyelvi képzést angol vagy német nyelvterületen (**Anglia, Németország, Ausztria, Svájc**) szervezett nyelvtanulással és országismereti táborral egészítjük ki.

A különböző idegen nyelvi programok (pl. Erasmus+) segítségével tanáraink és diákjaink is részt vehetnek külföldi nyelvoktató kurzusokon, amelyek hatása aztán az iskolába visszatérve markánsan visszaköszön a tanórai munkában: ezeknek az élményeknek köszönhetően a tanári munkamódszerek megválasztása, a diákoknak pedig ez ezekbe való beilleszkedése nagy mértékben segíti, fejleszti az idegennyelvi-kompetenciát.

Ugyanezeket a célokat más folyamatokon keresztül is elérhetik diákjaink: otthoni nyelvoktató csomag segítségével erősíti a tanulók nyelvtanulását. Az iskolánkba érkező angol anyanyelvű diákok és tanárok közreműködésével pedig szintén komoly fejlődés érhető el.

2.2. A matematika

A 2013-14-es tanévtől kezdődően az „a” **osztályok emelt szinten tanulják a matematikát heti 5 órában, amely alsó tagozaton magában foglalja a sakk oktatását is.** Ez a 2020-ban bevezett NAT-tal összhangban megszűnik. A matematika mellett angol nyelvet tanulnak.

A matematika tanulása érzelmi és motivációs vonatkozásokban is formálja, gazdagítja a személyiséget, fejleszti az önálló rendszerezett gondolkodást, és alkalmazásra képes tudást hoz létre. A matematikai gondolkodás fejlesztése segíti a gondolkodás általános kultúrájának kiteljesedését.

A tanulás elvezethet a matematika szerepének megértésére a természet- és társadalomtudományokban, a humán kultúra számos ágában. Segít kialakítani a megfogalmazott összefüggések, hipotézisek bizonyításának igényét. Megmutathatja a matematika hasznosságát, belső szépségét, az emberi kultúrában betöltött szerepét. Fejleszti a tanulók térbeli tájékozódását, esztétikai érzékét.

A matematikai értékek megismerésével és a matematikai tudás birtokában a tanulók hatékonyan tudják használni a megszerzett kompetenciákat az élet különböző területein. A matematika a maga hagyományos és modern eszközeivel segítséget ad a természettudományok, az informatika, a technikai, a humán műveltségterületek, illetve a választott szakma ismeretanyagának tanulmányozásához, a mindennapi problémák értelmezéséhez, leírásához és kezeléséhez. Ezért a tanulóknak rendelkezniük kell azzal a képességgel és készséggel, hogy alkalmazni tudják matematikai tudásukat, és felismerjék, hogy a megismert fogalmakat és tételeket változatos területeken használhatjuk. Az adatok, táblázatok, grafikonok értelmezésének megismerése nagyban segítheti a mindennapokban, és különösen a média közleményeiben való reális tájékozódásban. Mindehhez elengedhetetlen egyszerű matematikai szövegek értelmezése, elemzése. A tanulóktól megkívánjuk a szaknyelv életkornak megfelelő, pontos használatát, a jelölésrendszer helyes alkalmazását írásban és szóban egyaránt.

2.3. Az informatika

Az európai munkaerőpiac elvárásainak való megfelelés másik alapfeltétele a nyelvismeret mellett a megfelelő gyakorlati informatikai tudás. A felsőfokú oktatási intézményben való továbbtanulás, az életen át tartó tanulás elképzelhetetlen magas szintű gyakorlati informatikai ismeretek nélkül. Az e-tanulás napjainkban minden ismeretszerzés alapja.

Iskolánkban két, teljesen felszerelt informatikai tanterem áll a diákok rendelkezésére. Ezek felszereléseit lehetőségeink szerint folyamatosan megújítjuk, hogy megfeleljünk az érettségi követelményeknek.

Az általános iskolában a tanórákon kívül minden korosztálynak lehetőséget adunk a világháló használatának az elsajátítására, gyakorlására.

A gimnáziumban, egy csoportban emelt szinten oktatjuk az informatikát. Elvárás ebben a csoportban az informatikai érettségi, az ECDL Start vizsga letétele és a megbízható angol nyelvtudás.

A többi csoportból az érdeklődőket fakultációs keretben készítjük fel az emelt szintű érettségire és az ECDL Start vizsgára.

2.4. Testnevelés és sport

Iskolánk építészeti adottságai a sport számára igen kedvezőek. Rendelkezésünkre áll egy 3 tornateremmé alakítható tornacsarnok, melyhez szertár és 4 öltöző kapcsolódik. A tornacsarnok méreteinél fogva elsősorban a röplabda, a kézilabda és a kosárlabda sportágak művelését teszi lehetővé. A tornacsarnokot két szabadtéri sportpálya egészíti ki.

A testmozgás szeretetére, illetve a versenysportra nevelés iskolánk fontos, az itt tanuló diákok többségét magába foglaló, a legsokoldalúbb, a munkába a legtöbb külső partnert bekapcsoló programja. Sportolóink évtizedek óta öregbítik iskolánk hírnevét országos és nemzetközi sikereikkel.

Ilyen szintű eredményeket hosszú éveken át csak jól átgondolt, precízen kidolgozott, sok oldalról támogatott nevelési-képzési programmal lehet biztosítani.

Felszerelések, eszközök beszerzésével a **Tanulj és Sportolj Alapítvány**, valamint egyesületi partnereink is segítik munkájukat.

Minden osztályunkban kiemelt feladatainknak tekintjük:

- az egészséges életmódra nevelést,
- a testkultúra, a mozgáskultúra fejlesztését,
- a rendszeres testmozgás igényének kialakítását,
- valamint az egyes mozgástípusok fiziológiai hátterének megismertetését.

Bekapcsolódunk a **Diákolimpia versenyeibe több sportágban** is.

De nem feledkezünk meg a sport másik oldaláról, a **tömegsportról** sem. Sportrendezvényeink iskolánk összes tanulóját (és vállalkozó szellemű tanárát) megmozgatják. Lehetőséget biztosítanak a sport iránt érdeklődő tanulók számára a mozgásra, aktív részvételre igény szerint a következő sportágakban: röplabda, kézilabda, kosárlabda.

Az iskolai életet színesebbé teszik **az évfolyambajnokságok, a játékos sportvetélkedők**. Legnépszerűbb sportrendezvényeink a 24 órás sportrendezvény, a **tanár-diák mérkőzések**.

Alsó tagozatos tanulóink a tantervi úszásoktatáson kívül korcsolyaoktatáson vehetnek részt egyesületi partnereink felajánlásának köszönhetően.

Sítáboraink és nyári táboraink szintén a változatos testmozgásra épülnek.

3. A személyiségfejlesztés

A harmonikus egyéniségfejlesztés terén törekvésünk, hogy tanulóink:

- kellő önismerettel rendelkezzenek, tudatában legyenek saját adottságaiknak, képességeiknek, törekedjenek azok maximális kibontakoztatására,
- felismerjék saját helyüket, lehetőségeiket, korlátaikat a szűkebb és tágabb közösségükben, a társadalomban,
- képesek legyenek küzdeni saját céljaik megvalósításáért,
- legyenek őszinték, megbízhatóak, tiszteljék az igazságot,
- legyenek tisztelettudók, társas kapcsolataikban kulturáltak, toleránsak,
- kialakuljon a munkához való helyes viszonyuk, kötelességtudatuk, felelősségérzetük, igényességük,
- ismerjék meg a demokratikus társadalmi normákat és az együttélés szabályait.

Pedagógiai Programunk, iskolánk teljes szervezete és működése mindezeket a törekvéseinket szolgálja.

Minőségirányítási rendszerünk lehetővé teszi, hogy olyan vizsgálatokat végezzünk, melyek tanulóink szociális háttérét, készségeinek, képességeinek, attitűdjeinek változásait követik. E vizsgálatok eredményei igazolják vissza nevelési programunk megfelelőségét és határozzák meg a szükséges módosításokat.

3.1. KÖSz – Közösségi Szolgálat a KERÉKért

A Közösségi Szolgálat Szabályzata a Pedagógiai Program melléklet tartalmazza, az alábbiakban csak a legfontosabb részleteket közöljük.

A KÖSz Program célja

Olyan – a szűken vett tanuláson kívüli – tevékenységek szervezése, amelyek az iskola diákjainak fejlődését, szociális érzékenységét, és a közösség iránt érzett felelősséget növelik.

A KÖSz célja az iskolában eltöltött idő értékének növelésén túl, a jól megszervezett programokon keresztül az iskola elismertségének növelése, mely mindnyájunknak büszkeségre adhat okot.

A KÖSz Program filozófiája

A KÖSz rövidítés, vagyis a Közösségi Szolgálat a KERÉK-ért három általunk fontosnak tartott értéket foglal össze: kreativitás, önkéntes erőbedobás, közösségi szolgálat. Azt gondoljuk és hisszük, hogy az iskola több mint csupán tanórák összessége. Az iskola egy közösség, melyet ápolni, építeni kell. S mint közösségnek szolgálni kell tagjai testi és lelki fejlődését egyaránt.

Ezt kívánja elősegíteni a KÖSz Program saját eszközeivel. Olyan programok szervezésével és összegyűjtésével, melyek keretében a közösség tagjai fejlesztik kreativitásukat és képességeiket (a zene, a képzőművészet, a tudományok, vagy akár a szervezés területén), folyamatosan odafigyelnek fizikai erőnlétükre, gondozzák és óvják a természetet és tesznek valamit szűkebb vagy tágabb környezetükben a rászoruló emberekért. Mindezt teszik úgy, hogy közben ápolják kapcsolatukat a közösségük többi tagjával, valamint újabb és újabb kapcsolatokat hoznak létre.

Részvétel a KÖSz Programban

A KÖSz Programban való részvétel az iskola első két évfolyamába járó tanulói számára kötelező, tehát a 10. évfolyam végéig. A programban részt vevő tanulóknak két év alatt **összesen 50 óra közösségi szolgálatot** kell teljesíteniük, ez törvény által előírt feltétele az érettségi bizonyítvány kiadásának.

A program természetesen nyitott az iskola minden tanulója számára, így a meghirdetett KÖSz programokra szeretettel várjuk azokat is, akiknek nem kötelező a KÖSz Programban való részvétel.

A KÖSz előírásokat háromféleképpen lehet teljesíteni:

1. A KÖSz Program keretében a KÖSz koordinátorok (az iskola képviselője: pl. osztályfőnök, szaktanár) által meghirdetett, iskolai szervezésű eseményeken (például: kirándulás, rászoruló gyerekek, felnőttek látogatása, diákmentor program, matematika szakkör, takarítás, óvodások segítése stb.) való részvétellel.
2. A KÖSz szabályzatban szereplő, de nem a KÖSz koordinátor által meghirdetett tevékenységekben (például: szerződött partnereknél végzett munka stb.) való részvétellel.
3. Részvétellel saját kezdeményezésű – a KÖSz Program keretében megszervezésre kerülő – programokban (például: ketten szeretnének egyedülálló idős embereket látogatni rendszeresen, és ez nem szerepel a meghirdetett programok között, akkor megkereshetik valamelyik KÖSz koordinátort, aki segít nekik megszervezni a programot.)

A KÖSz tevékenységek adminisztrációja

KÖSz órának csak a KÖSz Program szabályzatában foglalt, a KÖSz Program keretében meghirdetett, vagy a koordinátor által azon kívül elfogadott, és ellenőrzött tevékenységekkel töltött idő számít. (Ezt érdemes előzőleg egyeztetni a későbbi viták elkerülése végett.)

A KÖSz tevékenységek nyilvántartása a KÖSz-naplóban történik. A KÖSz-napló az ellenőrző könyvhöz hasonló rendeltetésű iskolai okmány. A KÖSz-naplót az iskola bocsátja minden – a programban résztvevő – tanuló rendelkezésére. A napló elvesztése esetén, azt a koordinátor pótolja, de az addig nem regisztrált tevékenységek órai elvesznek.

A KÖSz-naplóba kizárólag a koordinátornak, osztályfőnöknek van joga írni.

A KÖSz tevékenységek értékelése

Az év végi bizonyítványba következő hivatalos záradék kerül:

Igazolom, hogy a tanuló a/..... tanévben óra közösségi szolgálatot teljesített.

Gimnáziumi végzős tanulóink bizonyítványába a következő megjegyzés kerül:

A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot.

A bizonyítványba kerülő záradékon kívül a KÖSz programban kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók és osztályok külön elismerésben is részesülnek: minden osztály, ahol az összes tanuló minimum 45 óra KÖSz-munkát teljesített, 1 szabadnapot kap, amit tetszés szerint használhat fel (azonban annak időpontját minden esetben előre egyeztetni kell az intézményvezetővel).

A KÖSz Program keretében elszámolható tevékenységek

- az iskolaújsággal kapcsolatos tevékenységek
- iskolai vagy külső rendezvények szervezésében való részvétel, valamint azokon történő szereplés
- iskolatársak korrepetálása, segítése
- részvétel a diákmentor-programban
- valamely non-profit szervezetben (egyesület, alapítvány stb.) végzett önkéntes tevékenység
- részvétel testvérintézmények munkájában (óvodások kísérése, udvartakarítás)
- olyan az iskola által vagy egyetértésével szervezett programokon való részvétel önkéntesként, melyek rászoruló emberek támogatására, segítésére vagy a környezetünk megóvására, szebbé tételére irányulnak
- más tagozat programjaiban való segítség (pl. akadályverseny, farsang stb.)
- minden KÖSz koordinátorral egyeztetett és általa elfogadott tevékenység.

3.2. Mentorprogram

A **tanár- és diákmentor hálózat** átszövi a teljes intézményt. Kezdetől fogva igyekszünk **egységében kezelni az iskola diákságát**, úgy, hogy a mindennapokban lehetőséget adjunk arra, hogy az egyes korosztályok megismerhessék, segíthessék egymást. Így elsősorban a **gimnazisták mindig is segítettek a kisebbek iskolai életének szervezésében: felügyeletet, korrepetálást vállaltak, segítettek az alsó tagozatosok rendezvényeinek szervezésében (akadályverseny, egészségnap, farsang), zsűriztek osztály és évfolyam versenyeken, köszöntötték évnnyitón az elsősöket.** Ez a segítség természetes egy olyan iskolai közegben, ahol a diákok többsége 8-13 évet is eltölt, tehát a gimnazista maga is részese volt alsó tagozatosként is a segítség e formájának.

Az évek során a diákok számára természetessé vált a közösségi munka e formája, és természetes része lett a „kerek” létnek. Büszkék vagyunk erre a szemléletre. Felismertük azt, hogy egyes diákok tanulási, magatartási problémái eredményesebben kezelhetők akkor, ha ezek a diákok szorosabban kötődnek egy-egy tanárhoz, aki a családi háttér hiányait részben pótolva rendszeresen beszélget velük, segíti őket a tanulásban. **A tanár mentor program eredményeként e diákok iskolai élete rendezettebbé, sikerélményekben gazdagabbá vált.** A tanár-diák párok kialakításánál a személyes szimpátiát vettük figyelembe.

A **diákmentor-hálózat** keretében azok a gimnazisták, akik iskolánkban az előző bekezdésekben vázolt környezetben szocializálódtak, vállalták alsó tagozatos tanulók támogatását. A támogatott kisdíákok többnyire hátrányos helyzetűek, családi háttérük zilált, az iskolában ezért magatartási gondokkal, tanulási nehézségekkel küzdenek. A diákmentorok azt adják számukra, amiből otthon keveset kapnak: figyelmet, szeretet, időt.

A diákmentor-program résztvevőinek az iskola hagyományos kapcsolatrendszerén (osztálytársak, kisebb mértékben évfolyamtársak, ritkábban a tagozatos társak) túlmutatnak kapcsolatai. **Szélesedik a látókörük, tapasztalatokat gyűjtenek, s ezzel szociális kompetenciáik fejlődnek, erősödnek. Kapcsolatrendszerük bővül, s ez az iskolához való kötődésüket is erősíti.**

4. A Kerék Általános Iskola és Gimnázium egészségnevelési programja

4.1. Mi az egészség?

Az Egészségügyi Világszervezet által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg, és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is.

4.2. Az egészségnevelés

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészséget védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni.

Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

4.3. Az egészségnevelés céljai

Az egészségnevelés területén iskolánk az alábbi célokat tűzte ki:

- A család szerepének megértése.
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, az önismeret és az önuralom kialakítása.
- A közösségbeli „én-szerep” felismerése, a tolerancia, az empátia és a pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való igény.
- Az egészségmegelőzés alapvető feltételeinek ismerete, a helyes napirend kialakítása.
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és az elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásának felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életköznyezetre való igény kialakítása; tudni, mit tehet az ember a szűkebb/tágabb környezetéért.
- Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása.
- A környezetre káros anyagok ismerete.
- A környezet egészségre káros hatásának ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben való aktív részvétel igényének kialakítása.

4.4. Az iskola feladatai az egészségnevelés területén

A megjelölt célokból következően az iskola feladatai az egészségnevelés területén a következők:

- Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó, közérthető, de tudományos ismeretek átadása.
- Megtanítani a gyermekekkel, hogy alapvető értékünk az egészség.
- Ennek megóvására magatartási alternatívákat ajánlani.
- Megtanítani a gyerekeket a megfelelő egészségvédő magatartásra gyakorlással, segítséggel, példamutatással.
- Motiválni a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Segíteni az egészségvédő öntevékenységet, az egészséges életmód kialakítását, a helyes döntések meghozatalát.
- Megteremteni a lehetőséget az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításához.

Az egészségnevelésben a szülői házzal való együttműködés lényeges és fontos, ennek elvei a következők:

- mindkét fél céljai megegyezzenek,
- az együttműködés legyen rendszeres,
- az együttműködés minden pedagógusra és minden családra terjedjen ki,
- a kapcsolatot az objektivitás, a türelem és a tapintat jellemezze,
- tekintettel az egyes családok közötti különbségekre, minden családot egyénileg kell megközelíteni.

4.5. Az egészségnevelés módszerei iskolánkban

A megfogalmazott egészségnevelési célok elérése érdekében a következő tevékenységeket végezzük:

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról (szülők, diákok),
- serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások,
- kortárssegítők képzése,
- iskolapszichológus foglalkoztatása,
- szorongásoldó csoportok szervezése,
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- szituációs játékok,
- részvétel a helyi és az országos egészségvédelmi programokon, tömegsport-rendezvényeken,
- sport, kirándulás, egészségnap rendszeres szervezése,
- a mindennapos testnevelés megszervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,
- mentálhigiénés munkacsoport működtetése,
- drogprevenációs program működtetése,
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés), a környezeti nevelés hangsúlyos kezelése
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- nyári táborok, erdei iskolai programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése,
- egészségnapok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés témaköreinek beépítése az osztályfőnöki órák anyagába.

4.6. Az egészségnevelés szinterei iskolánkban

- a tanítási órák
- az osztályfőnöki órák
- a napközis foglalkozások
- a szakköri foglalkozások
- a Diákönkormányzat rendezvényei (sportrendezvények, Egészségnap)
- előadások
- az iskola drogprevenciós programja
- a védőnő tevékenysége
- a mentálhigiénés munkacsoport tevékenysége
- az iskolai táborok

5. A közösségformálás

Iskolánk erejét az is mutatja, hogy az itt tanuló különböző indíttatású, eltérő életcélú gyermekeket mennyire sikerül a hagyományok tisztelete, az együttes munka és a közös célok segítségével csapattá, közösséggé formálni. Ebben a folyamatban **biztos kapaszkodót jelent számunkra iskolánk múltja, és a hitvallásunkban megfogalmazott nevelési céljaink.** A lehetőségek széles skáláját kínálja az, hogy 6 éves kortól 18 éves korig tanulnak nálunk gyerekek. A tagozatok egymás mellett élése, több korosztály egymáshoz való alkalmazkodása jelentős személyiség- és közösségformáló erő.

5.1. Az osztályközösség

Az osztályközösség építésében, formálásában az **osztályfőnök** személye kulcsfontosságú. Az osztályfőnök szerepét, feladatait a 12.2.2. fejezetben foglaljuk össze. Az osztályközösség formálásában **az osztályfőnök partnere az osztály diákközössége, az osztályban tanító szaktanárok közössége és az osztály szülői közössége.**

Az osztály diákbizottsága (4-13. osztályig) képviseli az iskola diákönkormányzatában az osztály tagjainak érdekeit.

Az osztály szülői munkaközössége a küldötteken keresztül az Iskolaszékben is képviselteti magát.

Az osztályközösség feladatai, hagyományos rendezvényei:

- az osztályterem rendjének felügyelete, a terem szépítése,
- a folyosói szekrények fölötti védnökség megszervezése,
- Mikulás a patronáló osztályokkal (1-2. osztályosoknak az 5-6. osztályosok),
- karácsonyi ünnepély szervezése,
- szavalóverseny rendezése,
- alsó tagozaton a farsangi multság megszervezése,
- anyák napi ünnepségek rendezése,
- az osztályfőnökkel és a szülőkkel közösen tanulmányi kirándulások előkészítése, szervezése,
- felkészülés az iskolai rendezvényekre, ünnepségekre, ennek érdekében együttműködés az évfolyam többi osztályaival,
- aktív részvétel az osztály munkájának félévi és tanév végi értékelésében.

5.2. Az évfolyamok közössége

Iskolánk rendezvényei között számos olyan van, amelyek sikeres szervezéséhez az egyes **évfolyamok osztályainak** együtt kell működniük. Ehhez kívánunk segítséget nyújtani az **évfolyam osztályfőnökei** közül egy **évfolyamfelelős** megbízásával, akinek a feladata az osztályok összefogása, a kapcsolattartás összehangolása, az információáramlás elősegítése.

Az évfolyamok feladatai, hagyományos rendezvényei:

- **Tanévnyitó ünnepség:** a tanítás 1. napján az első, az ötödik és a kilencedik (nyelvi előkészítő) osztályosok, köszöntése. A többi osztály számára az osztályfőnök indítja a tanévet. Az első napon 4 órát töltenek együtt az osztályok az osztályfőnökeikkel. Ez idő alatt elvégzik a tanév indításához szükséges legfontosabb szervezési teendőket.
- **Gólyatábor:** hagyományosan a tanév kezdete előtti napokban.
- **Gólyahét:** a 10. évfolyamosok tréfás, „diákot próbáló” feladatokkal készítik fel a 9. évfolyamosokat a Gólyaesküre.
- **Gólyabál:** a 9. évfolyamosok eskütétele, a Gólyahét rendezvényeinek zárása.
- **Szalagavató:** a 11. évfolyamosok szervezik meg a 12. évfolyam köszöntésére
- **Ballagás:** a 12. évfolyam búcsúztatása, a 11. évfolyamosok szervezik. Az iskola díszítésében a gimnázium minden osztálya részt vesz.
- **Ballagás:** a 8. évfolyamosokat ünnepélyesen búcsúztatjuk. A ballagás megszervezése a 7. évfolyam feladata. Az iskola díszítésében a felső tagozat minden osztálya részt vesz.
- A többi osztályban a tanévzárót osztálykeretben, az osztályfőnök irányításával szervezzük meg.
- **Szaktárgyi versenyek** is évfolyamszintűek, egyes esetekben két szomszédos évfolyamot érintenek (pl. szavalóverseny, szépíróverseny).

5.3. A tagozatok közössége

Intézményünk **alapvető szervezeti egységei** a tagozatok (alsó, felső és gimnáziumi tagozat). Munkájuk irányítása és összehangolása az intézményvezetővel történő folyamatos egyeztetés mellett az **illetékes intézményvezető-helyettesek** feladata. A folyamatos tájékoztatás és kapcsolattartás érdekében az egyes **tagozatok pedagógusai** havonta egyszer tagozatos értekezletet tartanak.

A három kiegyensúlyozott, magas szinten működő tagozat biztos kapaszkodót adva jól tagolja a diákok számára az alsó és középfokú tanulmányokkal töltött 12-13 évet. A tagozatváltás időpontjai életkori, attitűdbeli változásokkal esnek egybe, melyek meghatározzák a közösséghez, a tanuláshoz való viszonyt is, és így a tanítás módszertani lehetőségeit is. Biztonságot jelent tagozatváltáskor az iskola már megszokott légköre (szerencsés esetben 9. évfolyamon is) és gyakran a már ismert tanárok is.

A diákok az iskolai szintű rendezvényeink többségét a tagozatok keretei között élik meg, hiszen az egyén számára ez az a közösségi szint, amely még áttekinthető, figyelemmel kísérhető.

A tagozatok munkájának értékelésére évente kétszer tagozatos gyűlést szervezünk, ahol a kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett és a sportversenyeken kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulókat jutalmazunk.

5.4. Az iskola közössége

Iskolánk közösségét **az itt tanuló diákok, az itt tanító pedagógusok és a technikai dolgozók** alkotják. Ahhoz, hogy feladatainkat magas színvonalon oldhassuk meg, mindennapi munkánkat úgy kell szerveznünk, hogy a közösség mindhárom része elégedett legyen munkakörülményeivel és egyként az iskola hírnevének öregbítésén fáradozzon.

Tudjuk, hogy a hitvallásunkban leírtakat csak úgy teljesíthetjük, ha egyrészt a múltba kapaszkodunk, de az évek során új és új programokkal színesítjük iskolánk közösségi kapcsolatait. E szellemben szervezzük meg iskolánk nagy múltra visszatekintő rendezvényeit és bátorítjuk kisebb közösségeinket újszerű elképzeléseik magvalósítására.

5.4.1. Nevelőtestületi hagyományaink

- Mikulás ünnepség pedagógus gyermekek számára,
- tantestületi karácsony,
- nyugdíjas találkozó szervezése,
- tanév végi pedagógus kirándulás,
- elismerő oklevél azoknak a pedagógusoknak, akik 30 éve dolgoznak iskolánkban,
- pedagógus napi ünnepség.

5.4.2. Az iskola közösségének évközi feladatai

- iskolatörténeti album folyamatos vezetése,
- tanári ügyeleti rendszer szervezése,
- iskolarádiós adások összeállítása alsó, felső illetve gimnáziumi tagozaton,
- faliújságok készítése, aula díszítése,
- nyílt napok szervezése,
- a szaktárgyi és műveltségi versenyek megszervezése,
- az alsó tagozaton szüreti multság, kézműves foglalkozások rendezése,
- karácsonyi ünnepség, karácsonyi koncert szervezése,
- farsangi multság szervezése,
- alsó tagozaton pünkösdi királyválasztás,
- a Kerék Galériában kiállítást szervezünk,
- részt veszünk a diákolimpia keretében szervezett versenyeken, támogatjuk csapataink szereplését,
- a beiskolázás megszervezése,
- a ballagás és a tanévzárók megszervezése,
- felkészülés az érettségire,
- Táboraink megszervezése:
 - nyelveket tanulni, gyakorolni Angliába és Németországba, Ausztriába,
 - síelni Ausztriába,
 - túrázni Bakonybélre,
 - fürödni Balatonszabadi-Sóstóra, kerékpározni a Balaton környékére járunk.
- **Megemlékezéseink:**
 - Október 6-a, az Aradi vértanúk napja (megemlékezés iskolarádióban), Október 23-a, Nemzeti ünnep alkalmából (megemlékezés iskolarádióban),
 - Február 25-én gimnáziumban megemlékezés a kommunista diktatúrák üldözöttjeiről és a Holocaustról,
 - Március 15-e, Nemzeti ünnep alkalmából iskolai ünnepség.
 - Június 4-én a Nemzeti összetartozás napjára emlékezünk

5.4.3. A Diákönkormányzat rendezvényei

- Évente kétszer hulladékgyűjtést szervezünk (papírgyűjtés),
- a hagyományos karácsonyi vásárt december elején rendezzük,
- 24 órás sportrendezvény szervezése,
- egészségnapot szervezünk bemutatókkal, vetélkedőkkel, előadásokkal, sportversenyekkel.
- Iskolanapi rendezvényeink

Az iskolanapi ünnepség keretében avatjuk „kerekés” diákokká leendő elsőseinket, felső tagozatosokká negyedikesseinket, és gimnazistává kilencedikesseinket. Ekkor adjuk át legmagasabb kitüntetésünket, az iskolajelvényt, a kiemelkedő közösségi munkát végzett tanulókat, valamint díjazunk az iskolai szintű pályázatainkat. Délutánra kulturális és sportprogramokat szervezünk. Nevezetes évfordulókon megjelenik iskolai évkönyvünk.

Folyamatos feladatunk, hogy közösségi programjainkat kiszélesítsük bevonva a szülőket és volt diákjainkat is.

5.5. A napközi

Iskolánk **alapfeladata a napközis ellátás és a tanulószoba megszervezése** az általános iskolában és szükség szerint a gimnáziumban.

A napközis tanulók az iskolában töltött idő közel felét – esetenként többet is – a napköziben töltik el. Ezért a napközi kiemelt szerepet játszik a tanulási és egyéb szokások kialakításában, a kulturált viselkedés szabályainak elsajátításában. Helyzetéből és feladataiból adódóan az iskolán belül hozzájárul a beszédkultúra alakításához, a magatartáskultúra fejlesztéséhez az egészséges életmód és a környezetvédelem területén, az étkezés, a szabadidő eltöltése során. A klub-napközis foglalkozások lehetőséget adnak a kreativitás fejlesztésére, a manuális tevékenységek gyakorlására.

Alsó tagozaton – egy osztály, egy napközis csoport – közvetlen a kapcsolat az osztályfőnök és a napközis nevelő között. Felső tagozaton több osztályból kerülnek a gyerekek egy-egy napközis csoportba. Változó délutáni elfoglaltságaik miatt – külön órák, edzések – a csoportközi foglalkozások megszervezése nagy körültekintést igénylő feladat. Étkezés, szabadtéri foglalkozás, irányított tanulás párhuzamosan működik. Ezekben a csoportokban különösen fontos az osztályfőnök, a szaktanárok és a napközis nevelő kapcsolattartása. A napközis nevelő részt vesz az osztályozó értekezleten, véleményt nyilvánít a napközibe járó gyerekek magatartás és szorgalom osztályzatainak elbírálásakor.

5.6. A sport

A sport **nemcsak személyiség-, hanem közösségformáló erő is.** Kiemelt figyelmet fordítunk az alsó tagozatos diákok labdás készségfejlesztésére azzal a céllal, hogy a későbbiekben minél többen becsatlakozzanak partneregyesületeink sportági életébe. Kiemelt figyelmet szentelünk a röplabda, a kézilabda, a kosárlabda oktatására, de ugyanezt a cél szolgálja az úszás- mellett a korcsolyaoktatás bevezetése is. Felső tagozaton a diákok a sportegyesületek keretein belül folytatják pályafutásukat. Támogatjuk tanulóink bekapcsolódását a versenysportba. De nemcsak a versenysportot, hanem a tömegsportot és az egészséges életmódra nevelést is kiemelt fontosságúnak tartjuk.

Minden évben megszervezzük hagyományos sportrendezvényeinket (24 órás sportnap), egészséges életmódra nevelő rendezvényeinket (Egészségnap) és csatlakozunk a kerületi és országos rendezvényekhez is (A kihívás napja).

6. Hátránykompenzálás

Diákjaink közötti társadalmi különbségek nemcsak anyagi értelemben, hanem az esélyek, lehetőségek területén is jelentkezhetnek. Különböző szociális háttérű, különböző indíttatású gyerekek esélyegyenlőségének megteremtése az iskola alapvető feladata. Iskolánk 2018-tól ún. befogadó iskolává vált, miszerint a különböző sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő gyermekek esetében intézményünk rendelkezik olyan felszereltséggel és szakértői állománnyal, amelynek segítségével – a szakértői véleményben meghatározott ajánlásokkal együtt – fejleszteni tudjuk a nehézségekkel küzdő tanulókat.

A tehetséggondozás mellett ezt szolgálják hátránykompenzáló programjaink:

- korrepetálások, felzárkóztatások szervezése,
- egyéni foglalkozás szervezése,
- napközis és tanulószobai foglalkozások szervezése,
- fejlesztő pedagógus foglalkoztatása,
- gyógypedagógus, logopédus, mozgásfejlesztő foglalkoztatása,
- iskolapszichológus foglalkoztatása,
- mentálhigiénés munkacsoport működtetése,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök működtetése,
- drogprevenciós program működtetése,
- a szociális hátrányok kompenzálása.

A tanulási nehézségek enyhítését, a felzárkóztatást szolgálják a **fejlesztő, felzárkóztató órák:**

- matematikából a 1-8. évfolyamon,
- magyar nyelv és irodalomból az 1-8. évfolyamon.
- Amennyiben szükséges, és lehetőségeink engedik, biztosítjuk a korrepetálást
- angol nyelvből az 5-8. évfolyamon,
- német nyelvből az 5-8. évfolyamon.

Alsó tagozaton az osztálytanító szükség esetén egyéni korrepetálást, felzárkóztatást szervez. A korrepetálásra szánt órakereteket az igények és a rendelkezésünkre álló források figyelembe vételével határozzuk meg, és az órákat az igények szerint átcsoportosítjuk.

A **napközis és a tanulószobai foglalkozásokat** igénybe vevők körében jelentős a hátrányos helyzetű és a tanulási nehézségekkel küzdők száma. A napközi segít a tanulási szokások kialakításában, a tanulási módszerek elsajátításában. A házi feladatok ellenőrzése, kikérdezése, a fogalmak tisztázása beszélgetések közben, illetve lexikonok, szótárak segítségével mindennapos gyakorlat a napköziben.

Pedagógusaink munkáját ezen a területen **fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus és utazó-gyógypedagógus segíti.** Az első évfolyamon szakembereink közösen **komplex szűrést** végeznek. Azon gyerekeknél, akik újak, vagy a pedagógusok eddig nem tapasztalt nehézségekkel találkoznak, képességméréseket, megfigyeléseket végeznek. Az első évfolyamon a szeptemberi vizsgálatokat a betűk összeolvasásának tanulásakor megismétlik.

A fejlesztő pedagógus, a pszichológus és az osztálytanító közösen állapítják meg, hogy a gyerekeknél felfedezett tanulási nehézségeket hogyan kezeljék, ha szükséges, milyen szakember segítségét vegyék igénybe. Megállapítják a tanulási nehézségnek megfelelő terápiás foglalkozás milyenségét, rendszerességét vagy megtervezik a tünetek enyhítését célzó terápiás foglalkozások milyenségét, rendszerességét. A fejlesztő pedagógus és az iskolapszichológus együttműködése iskolánkban példaértékű. Munkájuk hatékonyságát növeli, hogy a megfelelő kezelési mód kidolgozását minden esetben a szülők beleegyezésével végzik.

A fejlesztő pedagógus elsősorban az alsó tagozaton egyénileg és kiscsoportokban, személyre szabott program keretében foglalkozik a gyerekekkel. A terápiás-fejlesztő foglalkozások a szülők együttműködésével, beleegyezését követően kezdődhetnek el, illetve fontos a folyamatos kommunikáció, kapcsolattartás digitális platformokon vagy személyesen.

Egyéni és kiscsoportos fejlesztési tervek alapján foglalkoznak a gyerekekkel, szem előtt tartva az egyéni különbségeket, így szükség esetén kiscsoportban differenciálnak (könnyített, nehezített feladatok, segítségnyújtás stb.). Minden tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézség vagy sajátos nevelési igény felmerülése esetén segítséget kérnek a Pedagógiai Szakszolgálatok szakembereitől, nem csupán a magatartási nehézség esetén. Terápiás foglalkozásokat a kapott diagnózisok, megfigyelések, képességmérések, tapasztalatok alapján építjük fel, a pedagógusok, fejlesztőpedagógusok, szülők bevonásával, együttműködésével. A gondok enyhítése helyett, célszerűbb a tünetek, nehézségek enyhítése.

A felső tagozaton az osztályfőnök és a szaktanárok jelzései után vizsgálja meg a gyerekeket.

Az iskolába való beilleszkedés elősegítése érdekében **szorongásoldó csoportfoglalkozásokat** is szervezünk. **Az osztályfőnökök kérésére szakembereink** egyénileg is foglalkoznak a gyerekekkel, illetve az osztály számára közös foglalkozásokat szerveznek.

Mivel a hátrányos helyzet kialakulása rendszerint több okra vezethető vissza, annak kezelése is több szakember együttműködésével lehetséges. Ezért alakítottuk meg a **mentálhigiénés munkacsoportot „Segítő” munkacsoport néven**, melynek feladata ezeknek a bonyolult eseteknek a kezelése. A munkacsoport tagjai: az intézményvezető, a gyermekvédelmi felelősök, a fejlesztő pedagógus, az iskolapszichológus és a védőnő. A munkaközösség alkalmanként az érintett osztályfőnökkel egészül ki.

Fontos területe a hátránykompenzálásnak **drogprevenációs programunk**. Minden tanévben a nyolcadik és a kilencedik évfolyam osztályai vesznek részt egy öt foglalkozásból álló megelőző programban. A foglalkozásokat intézményünk drogprevenációs felelőse irányítja. Az osztályok rendelkezésére áll egy multimédiás drogprevenációs program is, melyet a hetedikesek és a nyolcadikosok próbálhatnak ki. Ez irányú munkánkba a szülőket is bevonjuk.

Az iskola minden évfolyamán évente egy-két alkalommal „Káros szenvedélyek és az egészséges életmód” témakörben **egészségvédelmi előadásokat** szervezünk szakemberek és a szülők bevonásával. Minden tanévben **Egészségnapot** is szervezünk.

A **szociális hátrányok kompenzálásának lehetőségeit** a Gyermek- és ifjúságvédelem című fejezetben vázoljuk.

7. Gyermek- és ifjúságvédelem

A gyermekvédelmi feladatokat a **gyermekvédelmi felelősök az osztályfőnökökkel, az érintett szaktanárokkal és a napközis nevelőkkel** együttműködve látják el. A munkamegosztás szerint az egyik gyermekvédelmi felelős az alsó tagozat diákjaival foglalkozik, a másikuk pedig a felső tagozatosokkal és a gimnazistákkal. Munkájukat a mentálhigiénés munkacsoport tagjai segítik.

7.1. Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók

Az előzőekben felsoroltakon kívül a **veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók** segítésére a következő tevékenységeket végezzük.

A tanév elején és év közben **esetmegbeszélések** folynak a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók gondjairól, melynek eredményeként a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök megállapítja, hogy az egyes esetekben milyen intézkedéseket szükséges megtennünk.

A veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók családi körülményeiről **családlátogatáson** győződünk meg. Amennyiben a veszélyeztetettség okai segítséggel megoldhatók a Gyermekjóléti és a Családsegítő Szolgálattal vesszük fel a kapcsolatot, akiktől rendszeres tájékoztatást kérünk az általuk megtett intézkedésekről és az iskola további teendőiről. Amennyiben szükséges, a gyermek érdekében kapcsolatba lépünk a kerületi Gyámhivatallal.

Az **egészségügyileg veszélyeztetett tanulók** állapotát minden évben az iskolai védőnő méri fel, és a javulásról vagy esetleges rosszabbodásról tájékoztatja a pedagógusokat, hogy a gyerekek ennek megfelelő törődésben részesüljenek.

A tanulási nehézségekkel (SNI, BTMN) küzdő diákok számára az egyéni képességek kibontakoztatását szolgálja hagyományos (szükség esetén az órakeretbe épülő) korrepetálási rendszerünk, a nyelvekből való csoportbontás, az osztályfőnök tanuláskövetése és együttműködése a szülőkkel, a fejlesztő pedagógusokkal.

A magatartási és beilleszkedési zavarokkal küszködő tanulók számára esetenként segítséget kérünk a **Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat III. kerületi tagintézményétől**, valamint **közös tervet, terápiát** dolgozunk ki a gyermekek szüleivel és nevelőivel a gondok enyhítésére.

További partnerünk a III. kerületi Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, akik az utazó-gyógypedagógusokat biztosítják intézményünk számára.

7.2. A szociális hátrányok kompenzálása

A **különböző iskolai támogatások** (táborozási, kirándulási) elbírálásakor figyelembe vesszük az osztályfőnökök és a Diákönkormányzat javaslatát is.

A szociális hátrányok kompenzálásában (táborozási, kirándulási támogatások juttatása) segítségünkre van a Diákönkormányzat és a Tanulj és Sportolj Alapítvány is.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulóknak jogukban áll pedagógus-tanácsadó segítségével az iskola Pedagógiai Programjában meghatározott célokkal egybehangzó programmal működő diákkört létrehozni. A diákkörök működése nem sértheti a tanórák rendjét.

Az iskolába érkező új tanulók joggyakorlásának kezdete a beiratkozás időpontja.

Ha a tanulóifjúság 50%-át és még egy főt érintő döntés készül, ki kell kérni a Diákönkormányzat véleményét, kisebb közösségeket érintő kérdésekben a kis közösség diákbizottságának véleményét kell kikérni.

A tanulók érdekeinek képviselője a **Diákönkormányzat** feladata. Negyediktől tizenkettedikig minden tanulócsoport 3 fős bizottságot hoz létre, melyből az iskolai DÖK áll. Az iskolai DÖK egy fő vezetőt választ a diákok köréből, a testület munkáját egy pedagógus-tanácsadó segíti. A DÖK feladata, hogy a tanulók jogait érvényesítse, párbeszédet kezdeményezzen bármely jogsérelem esetén, véleményt nyilvánítson jutalmazási, fegyelmi ügyekben, az iskolai programokhoz, táborokhoz segítséget nyújtson. A DÖK rendszeresen gyűlést tart, biztosítja az információáramlást az iskolavezetés és a tanulók között.

Évente egy alkalommal a DÖK Diákközgyűlést szervez, ahol részt vesznek a diákcsoportok és a pedagógusok képviselői. Ennek feladata az aktuális problémák megoldása, bármely tanulócsoport felvetésének megtárgyalása, az iskolai élet bármely területét érintő kérdések megvitatása.

Jogsérelem esetén a diákbizottság írásban panasszal fordulhat az iskolavezetéshez, melyre az 15 napon belül válaszol. Ha nem nyert orvoslát a panasz, a diákönkormányzatnak joga van iskolai vizsgálóbizottság létrehozását kérni, melynek tagjai az intézményvezető, az érintett intézményvezető-helyettes, az osztályfőnöki munkaközösség vezetője, a DÖK vezetője és az érintett körből 3 diák.

Bármilyen panasszal, kéréssel, kérdéssel joga van a tanulónak az iskola vezetéséhez fordulni írásban vagy szóban egyaránt.

A tanuló ifjúságnak joga van iskolarádió, iskolaújság létrehozására és működtetésére, melynek céljai megvalósulását, formáját, tartalmát az iskolavezetés egy megbízottja figyelemmel kíséri. A diákmédia önálló.

A tanulóknak joguk van diák-sportegyesület létrehozására, ennek működését és az iskolával való együttműködését külön megállapodás szabályozza.

A tanulóknak joguk van a nevelőtestület véleményének kikérése mellett egy tanítás nélküli munkanap programjának meghatározására.

A tanulóknak joguk van vallásuk szabad gyakorlására egymás nézeteinek tiszteletben tartása mellett.

Az iskolában való viselkedés részletes szabályait a Kerék Kódex tartalmazza.

9. Együttműködés partnereinkkel

Pedagógiai programunkban rögzített alapelveinket csak úgy tudjuk megvalósítani, kitűzött céljainkat csak úgy tudjuk elérni, ha közvetlen és közvetett partnereinkkel folyamatosan együttműködünk, rendszeresen mérjük intézményünkkel való elégedettségüket és nevelő-oktató munkánkat e visszajelzések alapján alakítjuk.

Ez az együttműködés a kölcsönös bizalmon, a közös célokon kell, hogy alapuljon.

9.1. Partnereink

Közvetlen partnereink:

- a diákok,
- a szülők, illetve nevelők,
- az egyesületi edzők,
- a kollégiumi nevelők,
- a Tanulj és Sportolj Alapítvány,

Közvetett partnereink:

- az Észak-Budapesti Tankerületi Központ munkatársai
- a partner egyesületek,
- a kerületi munkaközösségek,
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat III. kerületi tagintézménye,
- III. kerületi Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani

Intézmény

- a III. kerületi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Polgár Judit Sakk Alapítvány,
- a beiskolázás szempontjából érdekelt óvodák,
- a fogadó középiskolák,
- mindazon intézmények, ahonnan gyakorló tanáraink érkeznek

9.2. Együttműködés közvetlen partnereinkkel

Az iskola a szülőket, a tanulókat és a kollégiumi pedagógusokat, a sportági edzőket és a partnerintézményeket a gyerek nevelésének és oktatásának folyamatában partnernek tekinti, ezért törekedünk a velük való folyamatos kapcsolattartásra és együttműködésre minden olyan pedagógiai feladat teljesítésében, amely intézményünk Pedagógiai Programjából következik.

9.2.1. A diákok közössége

Az iskola minden fontos eseményének szervezésében együttműködünk a diákok közösségével. A Nemzeti köznevelési törvényben meghatározottakon kívül minden olyan kérdésben kikérjük a diákok véleményét, amelyek az ő közösségüket érinti.

A diákok érdekeinek képviselője a Diákönkormányzat, melyet működésében egy pedagógus segít.

Az iskola vezetése egyértelműen támogatja a diákok, a Diákönkormányzat törekvéseit, ezért partnerként közreműködik rendezvényeinek szervezésében.

A diákjogok gyakorlásának fóruma, a diákok érdekképviselői szerve a Diákönkormányzat, mely munkáját a saját Szervezeti és Működési Szabályzata szerint végzi.

9.2.2. Az osztályfőnök és az osztályfőnöki órák

Az **osztályfőnök irányító szerepe** iskolánkban meghatározó, ő az, aki közös cél és feladatrendszer alapján összefogja a tanulókat, összegyűjti a velük kapcsolatos információkat, s így teljes képet alkothat a tanuló személyiségéről.

A diákok legközvetlenebbül osztálykeretben alakíthatják diákéletüket. Itt kaphatnak elsőként tájékoztatást az iskolai élet eseményeiről, feltehetik kérdéseiket, megfogalmazhatják kéréseiket a tanórai, tanórán kívüli problémáikkal, az iskolai rendezvényekkel kapcsolatban. Az osztályfőnök közvetíti ezeket a szaktanárokhoz, a tantestülethez, az iskolavezetéshez.

5. évfolyamtól azonos időpontban tartjuk az **osztályfőnöki órákat**. Ez lehetővé teszi, hogy egy-egy évfolyam vagy tagozat számára összejöveteleket (tagozatos gyűléseket) tartsunk, megkönnyíti közös feladataink szervezését, lebonyolítását. Az iskolarádió felhasználható az információk átadására anélkül, hogy a szakmai munkát zavarnánk.

Minden osztályfőnök mellett **osztályfőnök-helyettes** áll. Segíti az osztályfőnököt szervező és adminisztrációs munkájában, hiányzása esetén átveszi teendőit, segít az osztálykirándulás szervezésében, és részt vesz azon. Lehetőség szerint az osztályfőnök-helyetteseket az adott osztályban tanító nem osztályfőnökök köréből választjuk.

Az osztályfőnöki munka legfontosabb elemei:

- a közösségalkotás,
- a sokoldalú személyiségfejlesztés,
- az osztállyal kapcsolatos adminisztrációs munka,
- gyermekvédelmi tevékenység,
- a tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának folyamatos figyelemmel kísérése,
- az iskola, a szülői ház és a szaktanárok közötti kapcsolattartás,
- az életpálya irányítása ezen életszakaszban,
- a tanulói házirend ismertetése, betartatása,
- tanórán kívüli tevékenység megszervezése (pl. színházlátogatás, osztálykirándulás, farsang, stb.),
- az iskolavezetés tájékoztatása rendkívüli esetekben,
- a diákönkormányzat munkájának segítése,
- pénzbeszedés, amely szorosan az osztály tevékenységéhez kapcsolódik,
- napközis munka segítése,
- a fogadóóráknak, mint a problémamegoldás színtereinek népszerűsítése,

- a félévi előzetes értesítés – amely a lehetséges bukásokra hívja fel a figyelmet – koordinálása, kitöltése, számonkérése,
- a folyosói szekrények használatának tudatosítása,
- szociális támogatásra javaslattétel
- egyéb, az évfolyam jellegzetességeiből adódó speciális feladatok.

Az osztályfőnöki órákon az osztályfőnök legfontosabb célkitűzése, hogy segítse:

- a helyes, erkölcsös magatartás, udvarias viselkedési formák elsajátítását,
- a demokratikus magatartásformák kialakítását, a közéletben való tudatos részvételt,
- a tanulás motiváltságának fejlesztését,
- a helyes családi élet előkészítését,
- az egészséges életmód, az egészségvédelem technikáinak elsajátítását,
- a fogyasztóvédelmi ismeretek elsajátítását,
- a környezettudatos életmód, a környezetért érzett felelősség kialakítását,
- a kulturált szabadidő eltöltését,
- a szociális érzékenység fejlesztését,
- a toleranciára nevelést,
- a hazafiságra nevelését.

9.2.3. A szülők

A szülők tájékoztatása

A szülők tájékoztatását gyermekük nevelésével és oktatásával kapcsolatban elsősorban a fogadóórákon és a szülői értekezleteken tesszük meg.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülő, ha annak szükségét érzi, ezeken az alkalmakon túl is, elsősorban a gyermek osztályfőnökénél, napközis nevelőjénél folyamatosan tájékozódhasson gyermeke tanulmányi előmeneteléről és magatartásáról. Évente két alkalommal, a félévek vége előtt hivatalosan, írásban értesítjük a szülőket arról, hogy mely tantárgyakból áll gyermekük bukásra, melyekből gyengén és melyekből kell hiányzásai miatt beszámolnia.

A napi kapcsolatot alsó tagozaton az üzenőfüzet, illetve a különböző digitális felület, a többi tagozaton elsősorban az KRÉTA információs rendszer biztosítja.

A folyamatos tájékoztatást úgy oldjuk meg, hogy a gyermekről szóló információk illetéktelenekhez ne juthassanak el.

Az osztályfőnök (osztálytanító stb.) köteles meggyőződni arról, hogy a szükséges információk valóban eljutottak-e a szülőhöz. A szülő az üzenő füzetben aláírásával köteles jelezni a bejegyzettek tudomásul vételét.

Az iskola a szülőket a tanév elején írásban tájékoztatja, a Pedagógiai Programról, az előző tanév eredményeiről, a tanév rendjéről, a várható feladatokról (Szülői tájékoztató).

A szülői értekezletek rendje

Évente háromszor osztály szülői értekezletet tartunk. Az ötödik és kilencedik osztályok szülői értekezletén az újonnan belépő tantárgyak tanárai is részt vehetnek.

A nyolcadik évfolyamon novemberben vagy decemberben a pályaválasztással kapcsolatos tájékoztató jellegű évfolyamszintű szülői értekezletet szervezünk. A jövőendő első osztályosok szülő értekezletét májusban tartjuk. Ezen kívül az iskola minden tábora tájékoztató szülői értekezletet is szervez.

Ha valamely nevelési vagy tanulmányi ok sürgössé teszi, az intézményvezető engedélyével az osztályfőnök az érintett szülőket rendkívüli szülői értekezletre is összehívhatja. A szülők illetve az osztályfőnök kérésére az adott osztályban emelt szintű tantárgyakat tanító pedagógusok kötelesek megjelenni a szülői értekezleten. Szülői értekezletek alatt az iskolavezetőség illetékes tagja az épületben tartózkodik, így a szülők kérdéseikkel hozzá is fordulhatnak.

A szülői értekezletek idejéről a szülőt az üzenő füzetben, illetve KRÉTA információs rendszeren keresztül írásban tájékoztatjuk.

A fogadóhetek

A fogadóórákat egységesen évente 4 alkalommal, egy hétre sűrítve, pedagógusonként 1-1 napon, 16 óra után tartjuk. Az intézményvezető hetente tart fogadóórát. A fogadóórák idejéről és helyéről a szülőt írásban tájékoztatjuk. A fentiekől eltérő időpontokban a szülő előzetes egyeztetés után, a megbeszélte időpontban keresheti fel a pedagógusokat.

Nyílt napok

Hogy ne csak a jelenlegi, hanem a jövőendő diákjaink szülei is megismerhessék iskolánkat közelebbről nyílt napokat szervezünk. Ezekre az alkalmakra szeretettel várjuk jövőendő diákjainkat is! A nyílt napokat az alsó tagozaton a leendő első és kilencedik osztályosoknak minden tanévben külön meghatározott időpontban rendezünk.

Egyéb szolgáltatásaink

A törvényi kereteket és lehetőségeit figyelembe véve az iskola a szülők igénye szerint biztosítja:

- az ügyeletet (reggel 7.00-7.30-ig, este 17.00-18.00-ig),
- a tanítási szünetek (őszi, téli, tavaszi) alatti nyitva tartást és ügyeletet,
- az egyéb tanítási szünetek alatti nyitva tartást és ügyeletet a fenntartó utasítása alapján, létszámtól függetlenül,
- a napi háromszori étkezést igény szerint, speciális diéta szerint is,
- a büfét igény szerint,
- a védőnő jelenlétét a tanítási idő alatt,
- az egészségügyi szűrővizsgálatokat,
- a fogorvosi kezelést,
- a kötelező oltásokat,
- egészségnevelési programunk keretében előadásokat az osztályfőnöki, a biológia- a testnevelés órák, valamint tanórán kívüli foglalkozások keretében,
- a helyes és biztonságos közlekedésre nevelést szintén a fent említett keretek között.

A szülői munkaközösség

Az osztály szülői munkaközössége az osztályfőnökkel együtt dönt minden olyan rendezvénnyel kapcsolatos kérdésben, mely az osztály közösségét érinti (karácsony, farsang, osztálykirándulás stb.).

Az iskola szülői munkaközösségét az Iskolaszékben két küldött képviseli. Az intézmény vezetője a Nemzeti köznevelési törvényben előírtakon kívül minden olyan kérdésben kikérheti a véleményüket, amelyek az iskola diák és szülői közösségét érintik.

Jogsérelem, jogorvoslat

A véleménynyilvánítás, jogsérelem és jogorvoslat lehetőségeit, rendjét és fórumait a Nemzeti köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei szabályozzák. Az intézményben a tanulók szervezett véleménynyilvánításának fórumait, rendjét és formáit a Házirend rögzíti. A tanulók jogsérelem esetén a Házirendben rögzített módon járhatnak el. A jogorvoslat rendjét is a Házirend rögzíti. A szülők a gyermeküket ért jogsérelem esetén a Nemzeti köznevelési törvényben és annak végrehajtási rendeleteiben foglaltak szerint járhatnak el.

A szülők munkájának elismerése

A 8. évfolyam búcsúztatásakor valamint a 12.(13.) évfolyam ballagásakor az iskola, illetve az osztályközösségért legtöbbet tett szülők munkáját az iskola oklevelével ismerjük el.

9.2.4. A Tanulj és Sportolj Alapítvány

Nevelő-oktató munkánkat a **Tanulj és Sportolj Alapítvány** segíti. Kuratóriumában az iskola és a szülői munkaközösség képviselői közösen döntenek arról, hogy az alapítvány milyen mértékben támogatja az intézményi fejlesztéseket, a különböző táborokat. Az alapítvány segít tanulóink szociális hátrányának kompenzálásában.

9.2.5. Kapcsolattartás más közvetlen partnereinkkel

Az iskola a kollégiumi pedagógusokat és sportági edzőket is írásban tájékoztatja az előző tanév eredményeiről, az új tanév rendjéről, a tervezett programokról és a tanév kiemelt feladatairól (a Szülői tájékoztató eljuttatásával).

A legfontosabb változásokról az edzővel, illetve a kollégiumi nevelővel konzultálunk.

9.3. Együttműködés közvetett partnereinkkel

A közvetett partnereinkkel való együttműködés formáit iskolánk Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti. Közvetett partnereinkkel az iskola vezetése tart folyamatosan kapcsolatot.

Mint ahogy azt a minőségirányítási rendszerünk leírásában is rögzítettük, minden minőségi ciklusban felmérjük közvetett partnereink igényeit, elégedettségét.

Nevelési és oktatási feladatainktól függően új partnereket is bekapcsolunk az együttes munkába.

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák szabályait az intézmény mérési-értékelési rendszere tartalmazza (Helyi Tanterv fejezet).

11. Tanulók felvételével és átvételével kapcsolatos helyi szabályok

11.1. Tanulók felvétele az 1. évfolyamra

Törvényi háttér: a 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 50-51.§ és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. §.

Beiratkozás alkalmával elsősorban azokat a tanulókat kell felvenni, akik az intézmény felvételi körzetébe tartoznak (lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján).

Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi kérelmeket is teljesíteni tud, elsősorban azokat a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kell felvennie, akiknek lakóhelye a III. kerület. A halmozottan hátrányos gyerekek felvétele után a tanulókat az alábbi sorrend szerint, sorsolás nélkül veheti fel:

- Azokat a gyerekeket, akiknek a testvére már az intézményünk tanulója,
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található,
- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Amennyiben a fenti feltételnek megfelelő, felvételi kérelmet benyújtók száma magasabb, mint a szabad férőhelyek száma, az érintett jelentkezők között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának szabályait a Házirend határozza meg.

11.2. Felvétel a 9. évfolyamra

A 9. évfolyamra való beiratkozást megelőzi a belső felvételi eljárás (továbbhaladási kérelmek elbírálása), illetve a rendes felvételi eljárás.

11.2.1. A belső felvételi eljárás

Nyolcadik osztályos tanulóink szülei a megadott időpontig írásban kérhetik gyermekük iskolai teljesítményének a továbbhaladás szempontjából történő elbírálását.

Az elbírálás az alábbiak figyelembe vételével történik:

- Magatartás és szorgalom osztályzatok: példás (5) vagy jó (4) a 7. év vége és 8. félév
- Tantestületi vétó 50% plusz 1 szavazat
- Magyar nyelv, magyar irodalom, a választott idegen nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv osztályzatok 7. év vége és 8. félév – maximum 50 pont
38 pont alatt nem kaphat megajánlott helyet
- Angol vagy német nyelvi vizsgát ír.
 - %-os alsó határt kell húzni a megajánláshoz.
 - Az eredmény alapján az angol tagozatokba soroljuk, legjobbak 01, 03, 04, leggyengébbek csak a 04 tagozatra kaphatnak megajánlást.
- Ha valaki nem fogadja el a felajánlott helyet, belső pontszámai törölődnek, és a rendes felvételi eljárás alapján kerülhet csak be a gimnáziumba.

Mindazok névsorát, akiknek az iskola az elbírálás során felvételi nélkül helyet ajánl meg, nyilvánosságra hozzuk.

Azok a tanulók, akiket elutasítottunk, vagy akik nem fogadták el a megajánlott helyet, a rendes felvételi eljárás keretében jelentkezhetnek gimnáziumunkba.

Az eljárás egyes időpontjainak megállapításakor a tanév rendjéhez igazodtunk, az adott időpontokat a tanév elején kiadott „Szülői tájékoztatóban” közöltük.

11.2.2. A külső felvételi eljárás

A felvételi eljárás időbeni szabályozását a tanév rendjéhez és a felvételi eljárást meghatározó rendeletekhez igazítjuk.

A felvételi pontok számítása

1. Az általános iskolai tanulmányok során szerzett eredmények beszámítása:

- az általános iskola 7. és 8. évfolyamán elért eredményeket (tanulmányi munka – matematika, irodalom, magyar nyelv, történelem, idegen nyelv) – **maximum 25 pont.**

Fontos! A jelentkezési lapon az összes tanult tantárgyat fel kell tüntetni, valamint az informatika, a magatartás, szorgalom osztályzatot is! Pontegyenlőség esetén figyelembe vesszük a tanulmányi versenyeken elért eredményeket is. Mind az 5, mind a 4 évfolyamos képzésen a felvételi kétfordulós, írásbeli és szóbeli részből áll.

2. A felvételi eljárást megelőző központi írásbeli felvételi vizsga

Az előzetes központi magyar nyelv és matematika felvételi vizsga eredményei alapján számított – **maximum 50 pont**

3. Az iskola saját felvételi fordulója

Szóbeli felvételi a választott nyelvből (angol vagy német), illetve az emelt szintű informatika csoportban gyakorlati felvételi – **maximum 15 pont.**

Az emelt szintű informatika csoportba nincs nyelvi felvételi!

Felvételi beszélgetés egységesen mindenkinek – **maximum 10 pont.**

A felvételi során elérhető maximális pontszám: 100 pont

A szóbeli felvételire a jelentkezőnek magával kell hoznia a magyar és a matematika füzetét, valamint az ellenőrző könyvét. A felvételi vizsga helyszíne a Kerék Általános Iskola és Gimnázium.

A felvételi rangsor megállapításánál azonos pontszám esetén a következők szerint döntünk:

elsőbbséget élveznek

- a tanulmányi versenyeken jobb eredményeket elérők
- a Kerék Általános Iskola és Gimnázium nyolcadikosai
- aki több pontot szerzett a központi írásbelin
- aki több pontot szerzett a szóbeli, illetve a gyakorlati felvételin
- aki több pontot szerzett a hetedik és a nyolcadikos eredményei után
- aki több pontot szerzett a felvételi beszélgetésen

Az intézmény nem integráló intézmény, így sajátos nevelési igényű, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat csak a szülővel történt előzetes egyeztetés után tud fogadni.

Felvételi követelmények:**1. Angol nyelv (az 5 illetve a 4 évfolyamos képzésen is)**

A 137/2008 (V. 16.) Kormányrendelet 2. melléklete alapján megfogalmazottak az irányadóak. Az angol nyelvi felvételi célja, hogy felmérjük a jelentkezők alapvető nyelvtani felkészültségét, és megismerjük kommunikációs kompetenciáit.

Nyelvi kompetenciák:

- folyamatos és egyszerű jelen idejű igeidő
- befejezett jelen idejű igeidő
- folyamatos és egyszerű múlt idejű igeidő
- jövő idejű cselekvések leírására használt egyszerű formulák (will, going to)
- there is, there are szerkezet
- módbeli segédigék (can, could, must, have to, had to, would, should)
- megszámlálható és nem megszámlálható főnevek (some, any)
- birtokviszony kifejezése
- melléknév fokozása, összehasonlítás
- szenvedő szerkezet egyszerű esetekben
- feltételes mondatok 1.
- utókérdés
- egyszerű vonzatos igék, prepozíciók

Kommunikációs kompetenciák:

- személyi adatok, család
- a hely, ahol élek (szűkebb, tágabb környezet)
- iskola
- hobbi, sport, szabadidő, kedvenc állatom
- napirend
- személy és helyszín leírása
- évszakok időjárás,
- vásárlás (ruházat, élelmiszer)
- útbaigazítás
- családi ünnepek
- könyv-, film-, színházi élmény

2. Német nyelv (5 évfolyamos képzésen)

A német nyelvi felvételi célja, hogy felmérjük a jelentkezők alapvető nyelvtani felkészültségét, és megismerjük kommunikációs kompetenciáit.

Elvárt nyelvtani ismeretek:

- főnévragozás
- melléknév fokozás
- az ige jelen, múlt és jövő ideje
- a felszólító mód
- a különböző mondatfajták szórendje
- leggyakoribb kötőszavak ismerete

Kommunikációs kompetenciák:

- a tanuló értse meg az utasításokat, azokra válaszoljon cselekvéssel
- kérdéseket, közléseket, eseményeket értsen meg
- kérdésekre egyszerű szerkezetű mondatokban tudjon válaszolni, esetleg visszakérdezni
- egyszerű mindennapi történetet vagy eseményt tudjon néhány mondatban elmesélni

Az alábbi témakörök egyszerű szókincsét felhasználva tudja magát néhány mondatban önállóan kifejezni:

- én és a családom (személyi adatok, foglalkozások)
- szűkebb környezet (ház, lakás, berendezés)
- vásárlás (mindennapi bevásárlás, üzletek)
- emberi kapcsolatok (barátság, emberek, külső, belső tulajdonságok)
- egészség, betegség (testrészek, betegségek)
- utazás (előkészületek, hogyan és hová lehet utazni, mit lehet az egyes helyeken csinálni)

3. Az informatika gyakorlati vizsga témakörei:

Szövegszerkesztés: Karakterformázás – Reprodukciós szinten

- Talpas, talpatlan betűk megkülönböztetése
- Betűstílusok felismerése
- Méretarányok
- Alsó, felső index
- A kiskapitális betűfelismerése
- Ritkítás, sűrítés

Bekezdésformázás

- Igazítások (Jobbra, balra, középre, sorkizárt)
- Behúzás módok
- Tabulátor fajták
- Sorköz, térköz
- Táblázat létrehozás, formázás
- Felsorolás
- Szegélyek, mintázat és kép elhelyezés

Oldalbeállítás

- Lapméret
- Margók
- Szegély elhelyezés

Táblázatkezelő program

- Képletalkotás
- Függvényalkalmazás: SZUM, ÁTLAG, DARAB, DARAB2, DARABTELI, HA
- Adatrendezés
- Formátumkód alkalmazása
- Cellaformázások

Rajzoló program

- Eszközhasználat
- Képméretezés
- Transzformációk alkalmazása

A beiratkozás feltétele a 8. osztály elvégzését tanúsító bizonyítvány és a felvételi vizsgán való sikeres szereplés.

11.3. A tanulók átvétele más oktatási intézményekből

A tanulók átvételét az intézményvezetőnél kell kérvényezni. A kérvényhez mellékelni kell a félévi értesítő vagy az évvégi bizonyítvány másolatát. A jelentkező tanulóknak magyar nyelvből, matematikából és az emelt szinten tanulni kívánt nyelvből felvételi dolgozatot kell írniuk.

A tanulók felvételéről az érintett osztályfőnökök, intézményvezető-helyettesek és az emelt szintű tárgyakat tanító pedagógusok véleményének meghallgatásával, a pedagógiai szempontok figyelembe vételével az intézményvezető dönt.

12. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása része az intézmény egészségnevelési programjának. Az ismeretek elsajátítása igény szerint szervezett tanfolyamok keretében történik.

Helyi Tanterv

13. Helyi tantervünkről általában

Az alábbi fejezetek intézményünk helyi tantervének általános részeit tartalmazzák. Az egyes tantárgyak tantervei külön kötetekben találhatóak meg.

13.1. Választott kerettantervek

Tantárgyi órakereteinket úgy állítottuk össze, hogy iskolánk hagyományos erősségeit megtarthassuk.

Kiemelten kezeljük:

- az angol nyelvet,
- a német nyelvet,
- a matematikát,
- gimnáziumban az informatikaoktatását.

A választott kerettantervek tagozatonként és osztályonként:

	ALSÓ TAGOZAT	FELSŐ TAGOZAT	GIMNÁZIUM	
EGY OSZTÁLY	EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV	EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV	5 ÉVFOLYAM EMELT SZINTŰ ANGOL NYELV	5 ÉVFOLYAM EMELT SZINTŰ NÉMET NYELV
EGY OSZTÁLY	EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV	EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV	4 ÉVFOLYAM EMELT SZINTŰ ANGOL NYELV	4 ÉVFOLYAM EMELT SZINTŰ INFORMATIKA
EGY OSZTÁLY	EMELT ÓRASZÁMÚ NÉMET NYELV	EMELT ÓRASZÁMÚ NÉMET NYELV		

13.2. Tantárgyi órakeretek

A tantárgyi órakereteket az 1. számú melléklet tartalmazza.

A magyar és az európai kultúra megismerése mellett fontosnak tartjuk **a hazánkban, kerületünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismerését is. A nemzetiségi kultúra iskolánkban az oktatás és nevelés következő területein kap helyet:**

- az osztályfőnöki órák tananyagában,
- az egyes tantárgyak tananyagába beépülve,
- kiemelten az emelt szintű német nyelvoktatás területén,
- az érettségi témakörök között,
- egyedi fejlesztésű multimédiás tananyag formájában,
- iskolai rendezvényeink, ünnepségeink műsoraiban,
- táboraink programjában,
- osztálykirándulásaink programjában,
- tantestületi kirándulásaink programjában,
- szakértői előadások formájában.

Nyitott, alkalmazkodni tudó és akaró iskolaként Pedagógiai Programunkban helyt adunk kísérleti oktatási programok kipróbálására és adaptálására.

13.3. Délutáni ellátás

Az intézmény alapfeladata a délutáni ellátás biztosítása. Alsó tagozaton évfolyamonként egy napközis csoportot, az 5-6. évfolyamon szükség szerinti számú napközis csoportot működtetünk. Szintén szükség szerinti számú tanulószobai csoportot szervezünk a 7-8. és egy csoportot a 9-10. évfolyamon.

13.4. Az osztályfőnöki órák

A közösségformálás legfontosabb színterének az osztálykeretet tartjuk. Iskolánkban hagyományosan fontos szerepe van az osztályfőnök személyének és az osztályfőnöki óráknak, ahogyan ezt Nevelési Programunkban is rögzítettük.

13.5. Tantárgyi tanterveink

Tanterveink készítésekor Nevelési Programunk és a kerettanterv szellemének megfelelően kiemelt szerepet kapott a készségek, képességek fejlesztése, a megfelelő attitűd kialakítása. Ezt minden egyes tárgy tantervében hangsúlyozzuk azzal, hogy az említett területekhez kapcsolódó fejlesztési követelményeket külön is felsoroljuk.

Kiemelt gondot fordítottunk a tantárgyak értékelési rendszerének a kidolgozására is.

A tananyag összeállításakor a kevesebb több elvet követve a szabad órakereteket elsősorban az ismeretek elmélyítésére fordítjuk, gimnáziumban természetesen nagyobb teret kap az ismeretbővítés.

Tantervkészítő pedagógusaink egy olyan, egységes szemléletű tanterv készítéséhez járultak hozzá, amely összhangban van intézményünk szellemiségével, sokévnnyi tapasztalatunkkal.

14. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök, felszerelések

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges kötelező eszközök és felszerelések jegyzékét az emberi erőforrások miniszterének 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet jegyzékben rögzíti.

Az egyes tantárgyak oktatásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét a tantárgyak tantervei tartalmazzák.

Az eszközök és felszerelések beszerzése előzetes tervek (ötéves és éves tervezés) alapján, folyamatosan történik.

Tárolásukról és kezelésükről a Szervezeti és Működési Szabályzat rendelkezik.

A taneszközök, tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei:

A tankönyvek

- tartalmukban illeszkedjenek az iskola Pedagógiai Programjához,
- bennük a különböző évfolyamok anyaga épüljön egymásra,
- didaktikailag legyenek helyesen felépítettek,
- nyelvezetük feleljen meg a korosztályi sajátosságoknak,
- az általános iskolában alkalmazottakhoz lehetőleg munkafüzet, ellenőrző feladatlap is kapcsolódjon,
- tartalmazzanak elegendő gyakorló feladatot, lehetőséget adva a differenciálásra is,
- formailag legyenek megfelelően tagoltak, áttekinthetőek,
- kép és ábraanyaguk legyen korszerű, didaktikus,
- kivitele legyen esztétikus,
- lehetőleg legyenek tartósak, többszöri használatra alkalmasak,
- áruk legyen megfizethető a szülők számára.

Az egyéb taneszközök legyenek

- korszerűek,
- jól kezelhetőek,
- bővíthetőek,
- tartósak.

A tantárgyi programok teljesítéséhez szükséges eszközök, felszerelések listája az egyes tantárgyak tanterveinek része.

15. Intézményünk kiemelt programjai a Nemzeti Alaptantervvel összhangban

15.1. A Kárpát-medence magyarlakta területeinek megismerése

Iskolánk kiemelten fontosnak tartja azt, hogy tanulóink megismerkedjenek a Magyarországon élő nem magyar nemzetiségekkel és a Kárpát-medencében élő magyar nemzetiségekkel.

Ezért 2011-ben csatlakoztunk a Bethlen Gábor Zrt. Határtalanul! programjához, melynek keretében minden évben 40 hetedikesünk tölthet egy hetet Székelyföldön.

Testvériskolai kapcsolatok építésébe is kezdtünk: mi is vendégül láttuk a gyulakuti iskolásokat.

Ezt a programot az elkövetkező években folytatjuk. Minden tanévben júniusban akadályversenyt szervezünk, melynek témája a Kárpát-medence megismerése is.

15.2. Mentálhigiénés (drogprevenációs) program

A mentálhigiénés prevenciós programról a Nevelési Program 6. fejezetében írtunk.

15.3. Mentorprogram

A mentorprogramról a Nevelési Program 3. fejezetében írtunk.

15.4. KÖSZ (Közösségi Szolgálat a Kerékért) program

A KÖSZ programról a Nevelési Program 3. fejezetében írtunk.

15.5. Néptánc tanítás

Ezt a programunkat a 2012-13-as tanévben kezdtük működtetni. Hiánypótló program, amely jól illeszkedik ahhoz a Határtalanul! pályázati lehetőséghez. Célunk, hogy a gyerekek megismerkedjenek a magyar kultúra e részével is. Idővel szeretnénk iskolai együttest is szervezni. A néptáncoktatás keretében az alsó tagozatosok számára kötelező a néptánc tanulás, a felsősöknél évfolyamonként egy-egy csoport működik.

16. A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés megszervezése (heti 5 testnevelés óra) az egyes tagozatokon:

Alsó tagozaton minden évfolyamon a heti 5 testnevelés órából kettőt a hagyományos keretek között szervezünk meg. Egy testnevelési órán képzett oktató irányításával néptáncot tanulnak a gyerekek, kiegészítésként az „A” osztályokban sakkot is tanítunk.

Felső tagozaton minden évfolyamon a heti 5 testnevelés órából hármat a hagyományos keretek között szervezünk meg. Egy órában mentálhigiénés ismereteket tanítunk. A másik egy órában a tanuló választhat a néptánc és a tömegsport között. A választás egész tanévre szól.

Gimnáziumban minden évfolyamon a heti 5 testnevelés órából hármat a hagyományos keretek között szervezünk meg. A másik két testnevelés óra versenysporttal kiváltható (az iskola keretében szervezett sportfoglalkozások is ide tartoznak). Minden félév elején az edző és a szülő aláírásával igazolást kell hozni az egyesületi sportról. Az igazolásokat az osztályfőnök gyűjti össze és a létszámokról tájékoztatja az intézményvezetőt. Az igazolásokat minden évben meg kell újítani. Aki nem sportol egyesületben, az a tömegsport foglalkozásokon vesz részt.

17. A választható tantárgyak

17.1. A fakultációk

Az iskola a gimnáziumban tehetséggondozó fakultációs foglalkozásokat szervez az érettségi tárgyakból (magyar nyelv, matematika, történelem, angol nyelv, német nyelv), valamint igény szerint fizika, kémia, biológia, földrajz, rajz és vizuális kultúra, ének-zene, testnevelés, informatika, magyar, mint idegen nyelv tantárgyakból.

A foglalkozásokat az órarendbe beépítve tartjuk. **A jelentkezési határidő május 15.** Minden gimnáziumi tanulónak kötelező fakultációs foglalkozásra jelentkeznie. A jelentkezés egy tanítási évre szól, a foglalkozások ingyenesek. A fakultációs foglalkozások az emelt szintű érettségire való felkészülés szinterei is. A fakultációs foglalkozások rendjére a tanítási órákkal kapcsolatosan megfogalmazottak érvényesek. A fakultációkon a tanulók teljesítményét osztályzattal értékeljük.

17.2. Az etika helyett választható

hit- és erkölcsstanoktatás megszervezésére vonatkozó szabályok

A hit- és erkölcsstanoktatás megszervezésére vonatkozó szabályokat az emberi erőforrások minisztere 20/2012. (III.22.) EMMI rendelete, valamint ennek módosítását jelentő 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelete szabályozza. **A hit-és erkölcsstan tantárgyat szövegesen értékeljük.**

Az intézményvezető március 16. és március 31. között az egyházi jogi személytől kapott tájékoztatás alapján az iskola honlapján és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza a következő tanévben a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személyek megnevezését és az iskola székhelye, feladatellátási helye szerint illetékes képviselőjének nevét, címét.

A szülő a hit- és erkölcsstanoktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy valamely, a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstanoktatást, vagy az etikaoktatást igényli a gyermeke számára. Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő a hit- és erkölcsstanoktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban igényelheti olyan egyházi jogi személy hit- és erkölcsstan oktatását is, amely egyházi jogi személy nem tartott tájékoztatást az iskolában. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etikaoktatást szervez. Amennyiben a szülő a hit- és erkölcsstanoktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja.

Az iskola tanév közben nem változtathatja meg az érintett szülők nyilatkozata alapján és az egyházi jogi személy képviselőjével lefolytatott egyeztetés eredményeként a hit- és erkölcsstan oktatás vonatkozásában meghatározott csoportbeosztást. Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az etika vagy a hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az intézményvezetővel és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

17.3. A választható érettségi vizsgatárgyak

Az intézményünkben választható érettségi tantárgyak a következők:

- Angol nyelv
- Német nyelv
- Informatika
- Földrajz
- Biológia
- Kémia
- Fizika
- Vizuális kultúra
- Ének-zene
- Testnevelés

17.4. A középszintű érettségi témakörei

A középszintű érettségi témaköreit a **100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról** melléklete rögzíti.

18. A Kerék Általános Iskola és Gimnázium mérési-értékelési rendszere

Értékelési rendszerünk úgy épül fel, hogy intézményünk kulcsfolyamatainak változásait nyomon követhessük.

A Kerék Általános Iskola és Gimnázium kulcsfolyamatai a következők:

- a tanítás (tantervek, tanmenetek, tantárgyi módszertan, tanítási folyamat),
- a tanulás vezetése (évfolyamváltások, tehetséggondozás, felzárkóztatás, továbbtanulás, érettségi, tanulmányi versenyek),
- a tanuló személyiségfejlesztése, szocializációja,
- tantárgyi eredményességi vizsgálatok,
- értékelési folyamatok,
- a tantestület képzése és új módszerek bevezetése,
- iskolai szervezetfejlesztés.

A ciklusonként ismétlődő önértékelési folyamat, a belső és külső használókat érintő elégedettségvizsgálatok, a tantestület és a diákok körében végzett klímavizsgálatok, a közép- és felső szintű értékelések és a ciklus végén történő átfogó felsővezetői értékelés, kiegészítve a tantárgyszintű eredményességi és elégedettségi vizsgálatokkal, és a problémaközpontú háttérvizsgálatokkal a folyamatok megfelelő követését teszik lehetővé.

Az információgyűjtés, a vizsgálatok, az értékelések rendjét a minőségirányítási ciklus részletes leírása tartalmazza.

Eredményességének javítása iránt elkötelezett intézményként az értékelési rendszer azon területeit kezeljük kiemeltként, amelyek a tanulási-tanítási folyamat, a személyiségfejlesztés és a szocializáció eredményességének mérésével foglalkoznak, illetve az oktatási - nevelési folyamat szereplőinek munkáját értékelik.

Belső teljesítményértékelés területei intézményünkben:

- tanulói teljesítményértékelés (tanulás, személyiségfejlődés, szocializáció)
- a pedagógusok teljesítményértékelése (tanítás, nevelés, önképzés)
- az iskola egyes minőségi köreinek (munkaközösségeinek) teljesítményértékelése
- az iskola működését segítő munkatársak teljesítményének értékelése.

A teljesítményértékelési rendszer működésének összehangolója és ellenőrzője az intézményvezető.

18.1. Tanulói teljesítményértékelés

A tanulók tanulmányi munkájának értékelését a Nemzeti közoktatási törvény és annak végrehajtási rendelete szabályozza.

Az értékelés helyi normáinak megfelelőségét a munkaközösségek és az iskola vezetősége ellenőrzi.

Az értékelés alapelvei

A tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődése, teljesítménye az iskolában folyó nevelő-oktató munka eredményességének legfőbb mutatója. Lehetőséget ad mind a pedagógus, mind a diák számára az önértékelésre, az összehasonlításra, a további feladatok kijelölésére, tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről, így segíti a szülők a pedagógusok és a diákok együttműködését a jobbítás érdekében.

Figyelembe véve intézményünk hitvallását, a tanulói teljesítményértékelés alapelveit így fogalmazzuk meg:

- Tükrözze az iskola nevelési elveit!
- Legyen objektív, megbízható!
- Legyen motiváló ereje!
- Segítse elő a tanítás eredményességének javítását az adott tantárgyból!
- Tegye lehetővé a tanuló fejlődésének időbeli nyomon követését!
- Tegye lehetővé az egyes évfolyamok és az osztályok teljesítményének összehasonlítását!
- Ne legyen egyoldalú!
- Ne legyen megterhelő sem a diákok, sem a pedagógusok számára!

18.1.1. Teljesítményértékelés tanítási órákon

A teljesítményértékelés hagyományos módja a tanítási órák keretében történő értékelés. Ez történhet szóban és írásban. A szóbeli értékelés szerepe a megerősítés, a motiválás, a személyiségfejlesztés, a további munka, a javítás elősegítése, ezért nem lehet a gyermek személyiségi jogait sértő, durván elmarasztaló. Pozitív visszacsatolásra van szükség.

Az írásbeli értékelés alapelvei:

- A tanulók tudásának írásbeli számonkérésével kapcsolatos tartalmi-formai követelmények meghatározása a szaktanárok kompetenciája, összhangban a helyi tantervvel.
- Biztosítani kell, hogy a nyelvi kifejező készségek, képességek fejlesztése érdekében az írásbeli beszámoltatás mellett a tanulók rendszeresen szóban is számot adhassanak tudásukról.
- Az igazoltan – szakértői véleménnyel alátámasztott – tanulási zavarokkal küzdő tanulók esetében problémájuk figyelembe vételével történjen az írásbeli beszámoltatás. A számonkérés alól felmentésük csak az intézményvezető által, a Nemzeti köznevelési törvényben meghatározott módon történhet.
- Témazáró dolgozatnak minősül az előre bejelentett, egy-egy nagyobb témát vagy tananyag egységet globálisan számonkérő dolgozat. Kivételt képeznek az idegen nyelvek sajátos egységei.

A pedagógusokra vonatkozó előírások:

- A témazáró dolgozat írását egy héttel korábban be kell jelenteni.
- Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható.
- A dolgozatokat a szaktanár köteles a megíratás utáni 15 munkanapon belül kijavítani és a tanulóknak megtekintésre kiosztani.

- Ha a megjelölt időszakon belül erre nem kerül sor, a dolgozat érvényét veszti és a szaktanárt fegyelmi felelősség terheli.
- Az osztályzatot a szaktanár köteles a dolgozaton és az értékelési naplóban egyértelműen rögzíteni.
- Alsó tagozaton a tanító köteles betekintést biztosítani dolgozattal kapcsolatosan.

A tanulókra vonatkozó előírások:

- Az alsó és felső tagozaton és gimnáziumban a tanulónak az adott időszakra eső témazáró dolgozatok legalább 75 %-át meg kell írnia a félév eredményes zárásához. E tekintetben csak igazolt hiányzás vehető figyelembe.
- Igazolatlan hiányzás esetén a dolgozat megírása nem kötelező.
- Igazol hiányzás esetén a dolgozat pótlásának időpontját – a tanulóval történt egyeztetés alapján – az érintett pedagógus határozza meg.

A tanórai teljesítmény írásbeli értékelése a külön részben tárgyalt szöveges értékelést kivéve 1-5-ig terjedő osztályzatokkal történik. Az elégséges érdemjegy eléréséhez a tanulmányi átlagnak minden esetben el kell érnie az 1,8-at. A szaktárgyaktól függően az elégségeshez szükséges tanulmányi szintet 2,0 átlagban is meg lehet állapítani, amennyiben a szaktanár ezt közli év elején a tanított csoportnak.

Az érdemjegyszerzés módjait, a szóbeli, írásbeli, gyakorlati jegyek arányát, a témazáró jegyek súlyát a munkaközösségek az egyes tantárgyak tantervében szabályozzák.

Az érdemjegyek megállapításánál a következő elveket kell alkalmazni:

- Az érdemjegy a tudás mércéje.
- Az érdemjegyet egyértelműen közölni kell a tanulóval.
- Az érdemjegyet indokolni kell.
- Helytelen viselkedés szaktárgyi osztályzattal nem minősíthető.
- A füzetvezetés rendszeressége, áttekinthetősége (nem az írás külalakja) az érdemjegybe beszámítható.
- A házi feladat hiánya, az órára való felkészülés mutatója, a felszerelés hiánya a tanórai munkát akadályozza, ezért az érdemjegybe beszámítható.
- A tanév folyamán a tanuló számára folyamatosan lehetőséget kell biztosítani a javításra minden tantárgyból.

Az érdemjegyek bejegyzése, a szülők tájékoztatása

A pedagógus az előző hónapban szerzett érdemjegyeket a hónap ötödik napjáig beírja a KRÉTA információs rendszerbe. A szülő ezen keresztül értesül a tanuló fejlődéséről. Kérésére fogadóórákon mind a szaktanárok, mind az osztályfőnök ismerteti a tanuló által szerzett érdemjegyeket.

18.1.2. Félévi és tanév végi értékelés

Szöveges értékelés:

A Kerék Általános Iskolában és Gimnáziumban szöveges értékelést alkalmazunk az alábbi területeken:

- 1. évfolyamon a félévkor és évvégén, a második évfolyamon félévkor a diákok teljesítményét szövegesen értékeljük
- Szövegesen értékeljük az etika tantárgyat a gimnáziumban (megfelelt, nem felelt meg, jól megfelelt)
- Szövegesen értékeljük a néptánc tantárgyat (megfelelt, nem felelt meg, jól(kiválóan) megfelelt)
- Szövegesen értékeljük az etika vagy hit-és erkölcstan tantárgyat (megfelelt, nem felelt meg, jól(kiválóan) megfelelt)
- Szövegesen értékeljük a magatartást és a szorgalmat minden évfolyamon.
- Szövegesen értékeljük a mentálhigiéné tantárgyat (részt vett)
- Szövegesen értékeljük a tömegsport tantárgyat (részt vett, nem vett részt, felmentve)

Szöveges értékelés az alsó tagozaton

A tantestület döntése szerint az első évfolyamon félévkor és évvégén, továbbá a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel értékeljük a tanulók előmenetelét. Ennek fokozatai a következők:

- Kiváló (5)
- Jó (4)
- Megfelelő (3)
- Felzárkóztatásra szorul (2)

Ez a minősítés a tanuló félévi értesítőjébe és évvégi bizonyítványába kerül be. A szülők jobb és körültekintőbb tájékoztatása érdekében a félévi és az évvégi minősítést kiegészítjük egy, a tantárgyakat részletesebben értékelő lappal (melléklet).

A szorgalmi időszakban a tanulók teljesítményét érdemjegyekkel osztályozzuk és erről a szülőket is tájékoztatjuk. Alsó tagozaton a tantárgyi értékelés során az írásbeli teljesítménymérésnél százalékos értékelést adunk a szaktanár év eleji tájékoztatása alapján.

A magatartás és a szorgalom értékelése

A magatartás és a szorgalom értékelésének helyi normáit az alábbi elvek szerint állapítottuk meg:

- Fejezze ki a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt (viselkedés, hangnem, felelősségérzet, önfegyelem, a saját és a környezet értékeinek védelme).
- Jelezze az iskolai házirendben megfogalmazottak betartásának mértékét.
- Tükrözze a tanulónak az osztály, illetve az iskolai közösségben végzett munkáját.
- Fejezze ki az egyéni képességek figyelembe vételével a tanulmányi munkához való viszonyt (kötelességtudat, pontosság, rendszeresség, fejlődés).
- Mutassa a változás tendenciáját is.

Az 5-8. évfolyamon a szaktanár észrevételeit a magatartásfüzet útján jelzi az osztályfőnöknek. A füzet bejegyzéseit a magatartás és szorgalom minősítésekor az osztályfőnök figyelembe veszi.

A tanuló magatartását, szorgalmát alsó tagozaton havonta, felsőbb évfolyamokon legalább negyedévenként értékeli az osztályfőnök a szaktanárok jelzései, saját tapasztalatai valamint a magatartásfüzetben található bejegyzések alapján.

Félévenként az előzőek figyelembevételével, a külön is megfogalmazott magatartási és szorgalmi normák alapján, az osztályfőnök a tanulókkal közösen, őket önértékelésre, önkritikára készítve állapítja meg a javasolt osztályzatot.

A végleges érdemjegy az osztályozó értekezleten, az osztályban tanító pedagógusok véleményének meghallgatása után alakul ki.

A magatartás értékelésének helyi normái

A **magatartási osztályzat** lényege: *a tanulók erkölcsi tulajdonságainak nevelő célzatú értékelése az életkori sajátosságok figyelembevételével.* Fejezze ki: a tanuló közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyát (viselkedés, hangnem, pontosság, felelősségérzet, önfegyelem, a saját és környezet értékeinek védelme), az iskolai házirendben megfogalmazottak betartásának mértékét. A magatartás minősítésének fokozatai (figyelmeztető, intő stb.) 1 tanévre szólnak.

Iskolánkban az értékelés alapját a következő területekről érkező információk képezik:

- **Közösséghez való viszony:** Az osztályfőnök ítéli meg, a diákönkormányzat véleményét meghallgatva. A tanuló mennyiben aktív tagja a közösségnek, pozitívak-e megnyilvánulásai.
- **A Házirend betartása** minden tanulónak kötelező. Ellenőrzésében segít: késések nyilvántartása, magatartásfüzet, ügyeletes tanárok jelzései, felelősök beszámolóí.
- **Viselkedés tanórán és tanórán kívül:** köszönés, udvariasság, kulturált beszéd, óra alatti megnyilatkozások. Ellenőrzésében segít: magatartásfüzet, szaktanárok információi.

A fentiek alapján az osztályzatok a következőképpen alakulnak:

- **Példás:** Öntevékeny. A rábízott feladatokat maradéktalanul teljesíti. Betartja a házirendet. Fegyelmezett, jó modorú. Maximálisan egy osztályfőnöki vagy szaktanári figyelmeztetése lehet.
- **Jó:** Közösséghez alkalmazkodik. Betartja a házirendet. Fegyelmezett, jó modorú. Maximálisan egy osztályfőnöki vagy szaktanári intése lehet.
- **Változó:** A közösséghez változóan alkalmazkodik. Időnként vét a házirend ellen. Fegyelmeztetlen: a tanítási órát zavarja, olykor tiszteletlen. Maximálisan egy osztályfőnöki rovó és/vagy szóbeli intézményvezetői figyelmeztetése lehet.
- **Rossz:** Nem tartja be a házirendet. Viselkedésével rendszeresen zavarja az iskolában folyó munkát. Tudatosan rombol, szemtelen.

A szorgalom értékelésének helyi normái

Célunk, hogy a szorgalom értékelése fejezze ki az egyéni képességeket és körülményeket is mérlegelve a tanulmányi munkához való viszonyt (kötelességtudat, rendszeresség, pontosság, házi feladatok, a közös munkában való részvétel, a felszerelés megléte, szorgalmi feladatok, versenyek, vetélkedők).

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése félévkor és év végén az alábbiak szerint történik:

Magatartás	Szorgalom
példás (5)	példás (5)
jó (4)	jó (4)
változó (3)	változó (3)
rossz (2)	hanyag (2)

Ez a minősítés kerül a félévi értesítőbe és az évvégi bizonyítványba. Ehhez kapnak a tanulók egy kiegészítő értékelést (melléklet).

A fentiek alapján az osztályzatok a következőképpen alakulnak:

➤ **Példás:** egyes tantárgyakban elért eredménye megfelelő vagy jobb, mint a képessége, feladatait mindig hiánytalanul, tetszetős külalakkal végzi el, az órán aktív, felszerelését mindig elhozza, szívesen vállal gyűjtőmunkát, gyakran kezdeményezője azoknak (pl. hozzáolvasás, képgyűjtés, múzeumlátogatás), részt vesz a tanulmányi versenyeken.

➤ **Jó:** a tantárgyakban elért eredménye arányos vagy kicsit gyengébb képességénél, feladatait általában hiánytalanul, rendszeresen végzi el, óra alatti aktivitása megfelelő, felszerelését elhozza.

➤ **Változó:** teljesítménye gyengébb a tőle elvárhatónál, óra alatti aktivitása változó, feladatait rendszertelenül, rendetlenül végzi, felszerelése gyakran hiányos.

➤ **Hanyag:** teljesítménye sokkal gyengébb az elvárhatónál, nem törekszik jobb eredmény elérésére, óra alatt passzív, feladatait felületesen, hiányosan, hanyagul végzi, felszerelése állandóan hiányos, valamely tantárgyból bukott.

Az etika tantárgy szöveges értékelése

Az etika tantárgy félévi és évvégi minősítése szövegesen történik, a tantervben meghatározottak szerint: jól megfelelt (5), megfelelt (3), nem felelt meg (1).

Az a tanuló, aki „nem felelt meg” minősítést kap, pótvizsgát tehet. Ha a tanuló az etika órák több, mint 30%-ról hiányzott, a nevelőtestület engedélyével osztályozó vizsgát tenni köteles. Az írásbeli számonkérésre a helyi tanterv megfelelő fejezetének rendelkezései érvényesek.

Osztályzattal történő értékelés

A 3-12. évfolyamon és a 2. évfolyam végén az előzőkben említett tantárgyakon kívül minden tantárgyat 1-5-ig terjedő számmal értékelünk. A tantárgyi követelmények teljesítésének értékelése a szaktanár feladata. Tanulóinkat egy-egy félév végén legalább a heti óraszámnak megfelelő (de minimum 3) osztályzat alapján értékeljük.

A sokat mulasztó tanuló esetén a Nemzeti köznevelési törvény rendelkezései szerint járunk el. Ha a tanuló nem szerzi meg a zárashoz szükséges minimális számú osztályzatot, az adott tárgyból a nevelőtestület engedélyével osztályozó vizsgát tehet.

A félév, illetve a tanév vége előtt legalább 6 héttel írásban értesítjük a tanulót és szüleit, hogy a tanuló mely tantárgykból áll bukásra, melyekből gyengén illetve melyekből szükséges beszámolnia.

A tanév végi osztályzatnál figyelembe vesszük az első félév teljesítményét, de a javítás vagy rontás tendenciája a meghatározó a félévi eredményhez képest.

Félévkor az e-naplóból kivonatolt értesítőben 1-5-ig számmal értékelünk. A kimagasló teljesítményt az osztályzat mellett D betűvel jelezzük.

Tanév végén a bizonyítványban az osztályzat szöveges megfelelőjével értékelünk: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Ez a szöveges minősítés kerül az anyakönyvbe is.

Ha a tanuló valamelyik tantárgyból az osztályétól eltérő tanterv szerint tanul vagy felmentett, azt az ellenőrzőben és a bizonyítványban is jelezzük.

Az osztályozó vizsgák rendje:

Az iskolai házirend határozza meg a tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét, az osztályozó vizsgára jelentkezés módját és határidejét.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha a) felmentették a tanóra foglalkozásokon való részvétel alól, b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, c) a törvényben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek

teljesítésére vonatkozik, s azt az adott tanítási évben kell megszervezni.

Olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

Osztályozó vizsgára jogosultak azok a tanulók, akik az Oktatási Hivatal engedélyével egyéni munkarendben végzik tanulmányaikat. Évközbeni jegyet nem szerezhetnek, de a tanórákra bejárhatnak. Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola intézményvezetője értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak az iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét (2011. évi CXCV. 45. § (6a)). Felkészítéséről a szülő gondoskodik vagy a tanuló egyénileg készül fel. A sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a felkészítést végző pedagógusokról az iskola gondoskodik. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

Kötelezettek azok a tanulók, akik legalább 250 tanítási órát hiányoztak, függetlenül a jegyek számától. A tanulóknak 250 óra hiányzás alatti jelenlét esetén elegendő osztályzattal kell rendelkezniük, a kevés jegyre hivatkozva nem lehet osztályozó vizsgára küldeni a tanulót.

Az egyéni tanrendesek esetén az alábbiakban megjelölt tantárgyakból felmentés adható az osztályozó vizsga alól, és elegendő a beszámoló, beadandó, gyakorlati vizsga:

- Testnevelés tantárgyból gyakorlati vagy beadandó (egyéni mérlegelés kérdése), ha érettségizni akar belőle a tanuló, ragaszkodunk a gyakorlati vizsgához, a beadandót, elsősorban az egészségügyi okok miatt kért felmentés esetén, támogatjuk. Ebben az esetben felmentés is adható.
- Életvitel, Művészetek, Vizuális kultúra, Ének-zene, Etika tantárgyakból beadandó vagy beszámoló a kijelölt témákból.
- Fakultációra felmentést adunk.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az intézményvezető engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolására rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, engedélyezhető számára az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használata, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Vizsga időpontja: a kijelölt vizsgahéten megadott időpontban, délutáni órákban. Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vagy szóbeli vizsgát tehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább 10, legfeljebb 30 perc pihenőidőt kell biztosítani. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára 30 perc gondolkodási időt legfeljebb 10 perccel meg kell növelni. Engedélyezés alapján az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet, ekkor két vizsgatételt kell húznia.

Az intézményvezető által kijelölt vizsgabizottság minimum háromtagú, az írásbeli összeállítását a munkaközösség-vezető ellenőrzi.

18.1.3. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni feladatok elsődleges célja a tanítási-tanulási folyamat segítése, a megszerzett ismeretek elmélyítése.

Az írásbeli-szóbeli otthoni feladatok célja, tartalma tagozatonként részben eltérő:

- alsó tagozaton elsősorban a gyakorlás,
- felső tagozaton a gyakorlás és az önálló ismeretszerzés,
- gimnáziumban elsősorban az önálló ismeretszerzés és csak másodsorban a gyakorlás.

Az otthoni feladatok meghatározásának elvei:

- A feladatok igazodjanak a tanuló életkori sajátosságaihoz,
- A feladatok ne legyenek megterhelők. Gondoljunk arra, hogy másnapra akár 3-4 tantárgyból is készülni kell.
- A feladatok mennyisége az alsó tagozaton igazodjon a napközis foglalkozás tanulási időtartamához.
- A feladatok épüljenek az elsajátított ismeretekre, szervesen illeszkedjenek a tanulási folyamatba.
- A feladatoknak legyen motiváló, személyiségfejlesztő ereje.
- A feladatok lehetőség szerint legyenek változatosak.
- A feladatok differenciálás révén járuljanak hozzá a tanulási nehézségekkel küzdő, illetve a kiemelkedő képességű tanulók fejlesztéséhez.
- A feladatok járuljanak hozzá az önálló ismeretszerzés képességének kialakításához.
- A feladatok a magasabb évfolyamokon kiegészülhetnek egyéni kutatómunkát igénylő feladatokkal.

Az otthoni feladatokkal kapcsolatos korlátozások:

- Az otthoni feladatok mennyisége hosszabb tanítási szünet esetén se haladja meg az egyik tanítási órától a másikkal előírt feladatok átlagos mennyiségét.
- Kivételt képez minden tagozaton az előírt kötelező olvasmányok feldolgozása és az azzal kapcsolatos feladatok.

18.1.4. Az érettségi vizsgára való jelentkezés szabályai

Az érettségi vizsgára való jelentkezést a hatályos törvények szabályozzák.

Közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára az a tanuló jelentkezhet, aki az adott tantárgy gimnáziumi tantervi követelményeit teljesítette. Amennyiben az adott tantárgyat az iskolában nem tanítjuk, a gimnáziumi követelmények teljesíthetők más középfokú oktatási intézményben is. Ebben az esetben a tanulónak a választott intézmény tantervében előírt számú osztályzattal kell rendelkeznie, melyet az osztályozó naplóba, a bizonyítványba és az anyakönyvbe be kell vezetni.

Ez a rendelkezés az előrehozott érettségi vizsgára is vonatkozik (informatika, idegen nyelvek). Előrehozott érettségi vizsgára való jelentkezés estén a tanulónak az adott tantárgyból teljesítendő évfolyamok anyagából osztályozó vizsgát kell tennie.

Előrehozott nyelvi érettségi letétele után nyelvi órákra nyelvtudásuk szinten tartása végett a diákoknak továbbra is járniuk kell.

Gimnáziumunk érettségi vizsgára felkészítő foglalkozásokat, fakultációkat szervez az igényektől függően a közismereti tárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, német nyelv, angol nyelv, kémia, fizika, biológia, földrajz, informatika) és testnevelésből. A fakultációk működésének rendjét a 17.1. fejezet szabályozza.

Abból a tantárgyból, amelyből iskolánk nem szervez felkészítő foglalkozásokat, a tanuló valamely más középiskolába jelentkezhet képzésre.

2016-tól érettségi vizsgát csak az a tanuló tehet, aki teljesített legalább 50 óra Közösségi Szolgálatot. A Közösségi Szolgálat teljesítéséhez az intézmény KÖSZ programja irányadó.

18.1.5. A tanuló jutalmazásának elvei és módszerei

A tanulók jó eredményeit, kimagasló teljesítményét, aktív közösségi munkáját az alábbi területeken jutalmazni kell:

- tanulmányi munka,
- tanulmányi versenyeken nyújtott teljesítmény,
- kulturális versenyeken nyújtott teljesítmény,
- sportversenyeken nyújtott teljesítmény,
- közösségi munka,
- társadalmi munka,
- magatartás,
- pályázatokon nyújtott teljesítmény.

A jutalmazás formái: egyéni vagy csoportos.

A jutalmazás fokozatai:

- szaktanári dicséret (szóban vagy írásban),
- osztályfőnöki dicséret (szóban vagy írásban),
- intézményvezetői dicséret (szóban vagy írásban),
- oklevél (tanulmányi és közösségi munkáért),
- tárgy- és könyvjutalom,
- pénzjutalom (táborozási hozzájárulás, könyvvásárlási utalvány),
- jutalom szabadság (kirándulás), színházlátogatás, mozi, cirkusz stb.,
- nevelőtestületi dicséret,
- iskolajelvény (alsó és felső tagozaton külön),
- Jó tanuló, jó sportoló oklevél,
- gyémánt, arany, ezüst, bronz fokozatú oklevél gimnazistáknak,
- elismerő oklevelek, jutalomkönyvek.

Jutalmazási időpontok:

- a tanév közbeni kimagasló teljesítményért bármikor,
- iskolanapon,
- értékelő évfolyamgyűléseken,
- tanulmányi, közösségi munkáért tanévzárón,
- nyolcadikosok búcsúztatásakor,
- 12-esek ballagási ünnepségén.

A jutalmak odaítélésében résztvevők köre:

- bármely szaktanár, osztályfőnök,
- szakmai munkaközösségek,
- intézményvezető,
- nevelőtestület,
- a diákönkormányzat vezetője.

A jutalmazásra javaslattevő jogkörrel bármelyik tanulóközösség élhet.

A jutalmazás különleges alkalmai

A tanév során, **tagozatos összejövetelen** (alsó, felső, gimnáziumi tagozat) értékeljük a tanulmányi és sportversenyeken nyújtott kiemelkedő teljesítményeket.

A versenyek eredményeiről **iskolarádió**n és **faliújságon** keresztül folyamatosan tájékoztatást adunk, legjobb eredményeinket az **iskolaújságban** is közzé tesszük.

Iskolanapon adjuk át az iskolajelvényt, mely kitüntetés elnyerésének feltételeit a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti.

Az **iskolajelvényt** gimnáziumban a hasonló követelményekkel kiérdemelhető bronz, ezüst, arany és gyémánt fokozatú oklevél helyettesíti. Ezek iskolánk legmagasabb kitüntetései. Ugyanezen a napon kapnak oklevelet a Diákönkormányzat elismeréseként a kiváló közösségi munkát végzett tanulók. Szintén az iskolanapon jutalmazzuk az adott év aktualitása jegyében meghirdetett pályázatok legjobbjaikat.

A 8. évfolyamosok a számukra rendezett ünnepélyes tanévzárón, a gimnazisták a 12. évfolyam végén, a ballagáson saját tervezésű oklevelet vehetnek át a következő kategóriában:

- 12 éven át kitűnő / 8 éven át kitűnő
- jó tanuló, jó sportoló
- valamely tantárgyban kiemelkedő
- valamely sportágban kiemelkedő
- kiváló közösségi munkát végzett.
- A sport és tanulmányi téren egyaránt kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulókat az „Élen a sportban, élen a tanulásban”, a Fővárosi Önkormányzat által adományozott kitüntetésre terjesztjük fel.
- Ugyanekkor köszönjük meg a szülők segítségét oklevéllel.

18.1.6. A fegyelmi intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit szorgalmi időben szándékosan vagy gondatlanul megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető.

Az iskolán kívül, vagy a szünetidőben elkövetett fegyelmi vétség miatt az iskola is indíthat fegyelmi eljárást.

A fegyelmezés nem lehet megtorló, az intézkedések a pedagógiai szempontok gondos mérlegelésével fogantathatók.

Fegyelmező intézkedések

Formái:

- szóbeli (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói)
- írásbeli (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói)

Fokozatai:

- figyelmeztetés
- intés
- megrovás
- fegyelmi eljárás indítása

Fegyelmi intézkedések

A Házirendben súlyos jogellenességként rögzített fegyelmezetlenségek, valamint dohányzás, drogok, alkohol fogyasztása esetén az alacsonyabb fokozatokat átugorva az intézményvezető hozza meg a megfelelő fegyelmi intézkedéseket.

A közösségi magatartás házirendben rögzített normáit sorozatosan vagy súlyosan megsértő tanulókkal szemben fegyelmi büntetés kiszabására kerülhet sor. A büntetés mértékének megállapításában fegyelmi bizottság dönt, mely a nevelőtestület által átruházott jogokat gyakorolja.

18.1.7. Egységes mérési rendszerünk

Az egységes mérések lehetővé teszik az egyes osztályok, az egymást követő évfolyamok teljesítményének összehasonlítását, az adott tantárgy tanítási eredményességének nyomon követését.

Mérések idegen nyelvekből: 8. évfolyamon decemberben nyelvi mérés a belső felvételi eljárás keretében a helymegajánláshoz.

Mérések testnevelésből: 5-12. évfolyamon évenként képesség- és teljesítménymérések.

Mérések természettudományi tárgyakból: matematikából a gimnáziumba felvett tanulókat szintfelmérő alapján soroljuk csoportba, a gimnáziumban minden tanév végén írásbeli számonkérés; **fizikából** 10. évfolyamon a tanév végén írásban;

Mérések társadalomtudományi tárgyakból: magyar nyelv és irodalomból 8. évfolyamon félévkor anyanyelvi mérés; **történelemből** 8. évfolyam elején felmérő az előző 3 év anyagából; 9. évfolyamon a tanév elején szövegértés, követő mérése 10. évfolyam megegyező szakaszában; **énekből** 10. évfolyamon a tanév végén írásban.

Az évfolyamszintű mérések megszervezéséért, a feladatlapok összeállításáért, az összehasonlító értékelésért a munkaközösségek vezetői a felelősek.

A fenti méréseken kívül **kisérettségít** szervezünk a **11. évfolyamon angol nyelvből, német nyelvből (5 évfolyamos gimnáziumi osztály esetében a 10. évfolyam végén), matematikából, történelemből írásban, magyar nyelv és irodalomból szóban** kell a tanulóknak tudásukról számot adniuk. A kisérettségi eredményének beszámításáról a tantárgyi munkaközösségek döntenek.

18.2. A pedagógusok teljesítményértékelése

A pedagógusok teljesítményértékelése az intézmény Minőségirányítási Programjának része az alábbiak szerint: Az iskolai munka minőségének letéteményese a pedagógus. Ezért munkáját olyan módon kell értékelni, hogy az lehetőséget adjon az önfejlesztésre és ezen keresztül a munkacsoportok és az intézmény egészének a fejlesztésére.

A pedagógusok teljesítményértékelésének szintjei:

- egyéni teljesítményértékelés
- csoportos teljesítményértékelés (minőségi körök esetében)
- szervezeti egységek (tagozatok) teljesítményének értékelése
- az iskolai szervezet teljesítményének értékelése

Az értékelés formája lehet:

- vezetői értékelés
- önértékelés
- munkatársi értékelés

Az értékelés legfőbb színtere az intézményvezetővel, intézményvezető-helyettessel és a munkaközösség-vezetővel történő értékelő megbeszélés.

A pedagógusok teljesítményértékelésének szempontjai:

- tanítás
- nevelés
- eredményesség
- munkafegyelem
- a pedagógus felkészültsége
- emberi kapcsolatok, kommunikáció
- a pedagógustevékenység és az iskola által deklarált értékek összhangja
- az iskolai szervezethez való kötődés

18.3. Az iskola egyes munkaközösségeinek munkaértékelése

Az iskola munkaközösségeinek munkaértékelési rendjét a Minőségirányítási Kézikönyv tartalmazza.

18.4. Az iskola működését segítő munkatársak teljesítményének értékelése

Az iskola működését segítő munkatársak teljesítményértékelésének alapját a munkaköri leírások és a visszajelzések képezik. Teljesítményértékelésüket közvetlen felettesük végzi, értékelő megbeszélések során, melyekről az iskola vezetőjének rendszeresen beszámol.

18.5. Külső teljesítményértékelési rendszerünk

Az intézmény külső teljesítményértékelésének elemei a továbbtanulási arányok és a visszajelzések, a sport- és tanulmányi versenyeken elért eredmények, a fejlesztésben elért és visszajelzett eredmények, az érettségi eredmények és elnöki jelentések, az állami nyelvvizsgák száma, az intézményeket minősítő rangsorokban való helyezések, az intézmény külső partnereinek elégedettségi vizsgálatai, a versenysportolóknak az egyesületekben végzett munkája.

A külső teljesítményértékelés rendszerét a Minőségirányítási Program tartalmazza.

19. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontásban tanított tantárgyakat a választott tantervek órakereteit bemutató táblázat tartalmazza. A csoportbontások mikéntjéről az érintett munkaközösségek döntenek, az osztály adottságainak és az órarendi lehetőségeknek a figyelembe vételével.

20. A tanulók fizikai állóképességének vizsgálata

A fizikai állóképesség vizsgálata intézményünkben szerves részét képezi a testnevelés tantárgy értékelési rendszerének. Testnevelés órákon az értékelés és a minősítés révén kaphatunk reális képet tanulóink testi felkészültségéről, ismereteiről, jártasságairól, készségeiről, sportági technikai, taktikai tudásáról, mozgás-koordinációjáról, kondíciójáról, teljesítményéről.

Az értékelés alapját olyan objektív mérések adják, amelyek lehetővé teszik:

- a tanuló aktuális teljesítményszintjének felmérését (kiindulási alap),
- a tanuló önmagához való viszonyítását (fejlesztési cél),
- a tanuló teljesítményének változását nyomon követését (fejlődés),
- a tanári, tanulói munka (tanítás) eredményességének vizsgálatát (önellenőrzés),
- a tanuló teljesítményének az osztálytársakhoz, évfolyam eredményeihez, országos standardokhoz való viszonyítását (rangsorolás).

Az értékelés módjai:

- a tanulók folyamatos megfigyelése,
- a tanulói aktivitás folyamatos ellenőrzése,
- tematikus ellenőrzések (előre meghatározott témákban és időpontokban),
- objektív tesztek és sportági teljesítmény értékek mérése.

Az értékelés területei: a motoros képességek és a főbb testtájak (törzs, alsó-mellső végtag) teljesítmény szintjének mérése évente kétszer, ősszel és tavasszal.

Ezekhez a felmérésekhez a NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) tesztrendszerrel használja a testnevelői munkaközösség. A NETFIT tesztrendszer alapvetően az általános iskolák felső tagozatos tanulói és a középiskolások számára összeállított fittség mérési tesztrendszer a 2014-2015-ös tanévtől kezdődően. A NETFIT egészségközpontú fittségi tesztjei segítségével jellemezni tudjuk az egyén általános fizikai állapotát, konkrétan testösszetételét, aerob és vázizomzati fittségét, valamint hajlékonyságát.

A NETFIT tesztrendszere a következő teszteket tartalmazza:

- Testösszetétel és tápláltsági állapot mérése – testtömeg-index és testzsír-százalék
- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távol ugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem
- Állóképességi ingafutás teszt (20méter vagy 15méter) – aerob kapacitás

A fizikai állóképesség mérését és az adatok nyilvántartását, értékelését a testnevelő munkaközösség végzi a munkaközösség vezető irányításával.

Az eredmények értékelést a Magyar Diáksport Szövetség minden évben elvégzi, így a testnevelők, a szülők, tanulók évről évre nyomon tudjuk követni a fittség alakulását. Az eredmények a kiértékelés után összehasonlíthatók országos, lokális, valamint az egyén szintjén is. Testnevelőink ennek alapján tudnak a következő időszakra képességfejlesztési tervet készíteni osztályra, vagy egyénre lebontva.

21. A felsőbb évfolyamba lépés feltételei

Iskolánk felsőbb évfolyamába léphet az a tanuló, aki az adott tanévre előírt tantárgyi követelményeket (ezeket részletesen az egyes tantárgyak tantervei tartalmazzák) legalább elégséges vagy megfelelő minősítéssel teljesítette.

Amennyiben valamely tantárgyból az adott év követelményeinek a szorgalmi időszakban a tanuló nem tesz eleget, az adott tantárgyból elégtelen vagy nem felelt meg minősítést kap. Bukás esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.

Ha az osztályzat megállapításához a tanuló nem rendelkezik elegendő érdemjeggyel, osztályozóvizsgát kell tennie.

A hiányzások megítélésében a Nemzeti köznevelési törvény és annak végrehajtási rendelete a mérvadó.

22. Az intézmény környezeti nevelési programja

Ezen a helyen a környezeti nevelés legfontosabb intézményi elveit emeljük ki.

22.1. A környezeti nevelés fontossága

Természetes környezetünk pusztulása nem csak azért veszélyes, mert már az élet minőségét (sőt magát az életet) fenyegeti, hanem azért is, mert az emberek bár egyre többet tudnak erről a problémáról, nem képesek arra, hogy változtassanak eddigi életmódjukon.

A köztudatban élő környezetvédelem megragad a jelenségek szintjén. Egyre több híradás, TV műsor, folyóirat jelenik meg e témakörben, azonban az emberek számára ezek a problémák felszínesek maradnak. Az ember technikai fejlődése során eljutott oda, hogy kívülállóként figyelje a természetet, nem képes a természet részeként gondolkodni. Az ifjúság megfelelő környezetvédelmi nevelésével lehetne elérhető az, hogy a következő nemzedék már másként viszonyuljon a természethez, a környezetéhez.

A NAT-ban megfogalmazott követelmények az iskolával szemben:

- elvárja az iskolától, hogy minden tevékenységét átítassa a fenntarthatóság szemlélete,
- segítse a tanulókat a környezettel harmonikus életvezetési képességeik kialakításában,
- igazítsa el őket a környezeti problémák felismerésében, kezelésében,
- fejlessze felelősségérzetüket,
- törekedjen arra, hogy a diákok környezettel kapcsolatos nézetei az erkölcsi alapelvek szintjére emelkedjenek.

E követelmények teljesüléséhez a tanulóknak

- személyes tapasztalatok megszerzésére,
- élmények átélésére,
- a környezet egészére vonatkozó ismeretek elsajátítására van szükségük.

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakításának elősegítése.

22.2. A környezeti nevelés célkitűzései

A helyi környezeti nevelési célok akkor képezhetik igazán az iskola minőségfejlesztő munkájának alapját, ha konkrétak, azaz a helyi sajátosságokat is figyelembe veszik.

1. Rendszerszemléletre nevelés

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

2. Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

Nem elegendő az egyes problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat is keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljék, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.

3. A globális összefüggések megértése

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Nagyon fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

4. A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége, gazdagsága létminőségünknek egyik alapvető meghatározója, mégsem tükröződik vissza gondolkodásunkban automatikusan. Még ennél is nehezebb megérteni a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életünkben.

5. A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása

Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

6. A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

7. A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

Alapvető annak a belátása, hogy az ember történelme során nemcsak szembefordult környezetével, hanem számos esetben tudott azzal harmóniában is élni. E harmonikus együttélés eredményeként alakult ki a szerves (organikus) kultúra.

A környezeti nevelés elvei intézményünkben:

- A környezeti nevelés érvényesüljön a mindennapi életvitel során: konfliktuskezelés, környezeti erkölcs, társadalmi, természeti felelősség.
- Figyelembe kell venni az egyéni, személyes különbségeket (testi, szociális hátrány, stb.).
- Fontos az egészségnevelés,
- ezen belül kiemelten a mentálhigiénés nevelés.
- Alapvető célunk az értékrend, az erkölcs, az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés megvalósulási területei:

- az egyes tantárgyak anyaga
- tantárgyak közti integráció
- az osztályfőnöki órák anyaga
- iskolán kívüli szabadidős tevékenység
- napközi
- iskolai tehetséggondozás
- az intézmény egészének ökológiai kultúrája és társas harmóniájának rendje
- természet és környezetvédő helyi akciók
- helyi értékelési és önértékelési kultúra

22.3. A környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola alsó tagozatán

A tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő. Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Bár a kisgyerekek először az olvasás, írás, számolás rejtelmeivel vannak elfoglalva, szívesen csodálkoznak rá egy-egy természeti jelenségre, azok szépségeire is. Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendszerezze.

Az elsősök természetesen fogadják el a tanító magatartását, viselkedését, utasítását, véleményét. A tiszta környezet (beleértve a mellékhelyiségek, az iskolaudvar állapotát is), a mozgásigény kielégítése, a szétválogató hulladékgyűjtés (elemek, papír, komposztálható ételmaradékok) napi gyakorlata természetes velejárói lehetnek a tanulók hétköznapjainak. A későbbi években ez a kör bővíthet, tudatosodhat. A tanító egyben osztályfőnök is: az osztály életének szervezésében hatékonyan segítheti a környezeti nevelést (állatok, növények gondozása az osztályteremben; a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése; kirándulások szervezése a természet és az épített környezet szépségeinek megismerésére stb.). A tanító többnyire az összes tantárgyat tanítja osztályának. Az osztálytanító általában könnyebben képes összerendezni és megszervezni a környezeti nevelés munkaformáit és színtereit, mint a felső tagozatos osztályfőnökök.

A környezetismeret tantárgy a 3-4. évfolyamon a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismerhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a megfelelő magatartásformát, erős érzelmi kötődést is létre kell hozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a *magyar nyelv és irodalom* órákon is. Az élő természethez, az élőlényekhez való érzelmi kötődés, a felelősségérzés itt más szempontból közelíthető meg. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyerekekhez. Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a *rajz és vizuális kultúra* tanítása során is. Itt is lehetőség van a természet sokszínűségének, formagazdagságának tanulmányozására. A természetes anyagok használata új érzékelési területen, a tapintáson, szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek. A *technika- és életvitel* órákon a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára. A 2020-as NAT alapján a 3-4. évfolyamosok oktatása kiegészül a digitális és közlekedési ismeretekkel.

22.4. A környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola felső tagozatán

A váltás – minden gyerek más (10-12 évesek, 5-6. évfolyam)

Az 5. és a 6. évfolyam sok érdekességet, furcsaságot és egyben problémát is jelent mind a gyermek, mind a pedagógusok számára. Az ötödik osztályban lesz felsős a gyerek, nagyon nagy váltás következik be az oktatásban, hirtelen megszűnik, illetve átalakul az állandóság, a biztonság. Eddig egy-két tanteremben egy-két tanító foglalkozott velük, akik ismerték minden gondjukat-bajukat, biztonságot, védelmet és egyben példát is jelentettek számukra. Mindez az ötödik évfolyamon megszűnik, most óráról-óra vándorolnak, más és más tanárral találkoznak, eltűnik az állandóság és ezzel a gyerekek biztonságérzete is. Az osztályfőnökkel hetente 4- szer, 5-ször találkoznak, minden tanár másként viszonyul hozzájuk és ők is másként viszonyulnak minden tanárhoz, megnőnek a követelmények, növekszik a tananyag, szigorúbb a számonkérés, egyre kevesebb lesz a szabadidejük.

Látható, hogy az ötödik osztály speciális, és ezért speciális felkészültséget igényel a tanároktól, amely nem hasonlítható a többi évfolyamhoz. A pedagógusoknak azon kívül, hogy értelemszerűen meg kell tanítani a tananyagot a fenti problémákkal is meg kell küzdeniük, azok a módszerek, amelyek a 6. 7. és 8. évfolyamon működnek itt nem érvényesülhetnek, másként kell viszonyulni a tananyaghoz, az értékeléshez a számonkéréshez.

A hatodik évfolyam különlegessége a prepubertás kor összetettségéből származik. A gyerekek testi és szellemi fejlődése között itt van a legnagyobb különbség, vannak, akik már bőven kamaszodnak, vannak, akik még nem, ezért lelki alkatuk is más és más. Minden gyerekhez másként kell közelíteni, ez nagyfokú érzékenységet, nyitottságot és megfigyelőképességet igényel. A 6. évfolyamon lehet a legkevésbé általánosítani, itt lehet a legkevésbé meghatározott tanítási módszertani eszközöket alkalmazni, hiszen vannak tanulók, akik már sokkal előbbre tartanak a fejlődésben, ők már képesek a bonyolultabb asszociációkra, induktív logikai levezetésekre, de mellettük esetleg olyanok ülnek, akik még az életkoruknak egyébként megfelelő dedukcióra sem képesek.

A fenti sajátosságokat figyelembe kell venni a nevelés minden területén így a környezeti nevelésben is. Tovább kell folytatni azt a koncepciót, amit az alsó évfolyamon megkezdtünk. Nehézséget okoz, hogy az amúgy is túlfeszített tantervekbe, – a csökkenő óraszámok mellett – hogyan lehet beépíteni a környezeti nevelést. Igazából egyetlen megoldás létezik, ha az ismereteket megpróbáljuk beépíteni a természettudományos tantárgyak anyagába, vigyázva arra, hogy valóban a tananyag szerves részét képezzék, és ne valamiféle kellelten kiegészítő anyaggá váljon. Szerepelnie kell a környezetvédelemnek az osztályfőnöki tantervekben, és lehetőség szerint a többi tantárgyban is. Az a fajta környezeti nevelés, amit az alsóbb évfolyamokon elkezdtünk tovább építhető, bővíthető. Továbbra is meghatározó, hogy elsősorban a gyerekek egyénileg és csoportosan szerzett élményeit kell felhasználni, ezeket kell megbeszélni, összehasonlítani a tanultakkal. A fő feladat az, hogy hogyan

szervezzük meg az élményszerzést?

Ha első négy évben sikeres volt a nevelés, a gyerekek érdeklődése a természet iránt továbbra is fennáll, most is fontos szerepet kaphatnak az olvasmányok, a filmélmények, tovább kell erősíteni azt a fajta megismerést, tapasztalatszerzést, amit elkezdünk. Különlegesen nagyok a lehetőségek az ötödikes és hatodikos biológia tananyagban.

Ötödikben a hazai növény és állatfajokat, életközösségeket ismerik meg. Ezeket az órákat általában szeretik, szívesen hallgatják, hiszen sok-sok egyéni élményük is van. Erre támaszkodva lehet az osztályfőnökkel együttműködve kirándulásokat, állatkert és múzeumlátogatásokat szervezni, ahol elsősorban a hazai fajokkal lehet megismerkedni. Érdekes lehet egy séta a Budai Természetvédelmi Területen, a Természettudományi Múzeumban, illetve az Állatkertben. Különleges figyelmet kell fordítani a Magyarországról kipusztult fajokra, megbeszélni, miért pusztultak ki, hogyan lehet (lehetne) visszatelepíteni őket. Nagyon fontos, hogy ebben az életkorban a gyerek sohase unatkozzon, kalandvágyát, mozgásigényét kielégítsük. A fent említett kirándulások az ismeretszerzés mellett ezt is szolgálják.

A hatodikos biológia és földrajz anyag talán még izgalmasabb, látványosabb. A távoli tájakkal ismerkednek meg, a múzeumi és állatkerti kerti séták ezt a célt is szolgálják. Most is nagy hangsúlyt kell fektetni a ritka és kipusztult fajokra, a nemzeti parkokra. Érdemes ezeket összehasonlítani a hazaiakkal, észrevenni, hogy a problémák gyökere mindenhol ugyanaz és így a megoldás is csak hasonló lehet. Ehhez a nagyon fontos törvényszerűséghez a gyerekek nem bonyolult fejtegetésekkel, hanem tapasztalatok, élmények, beszélgetések során juthatnak el.

Hatodikban már tanulnak az ökológia, a rendszertan alapjairól is. Itt már egészen mély összefüggések, törvényszerűségek mutatkoznak meg. De egy 12 éves gyerek már képes deduktív úton, bonyolultabb logikai levezetésekre is, így elindulhatunk a környezetvédelem tudományossá tétele felé. Ez azonban csak akkor sikerülhet, ha támaszkodhatunk az alsó tagozaton szerzett tapasztalatokra, mert ezek segítik hozzá a gyereket ahhoz, hogy a további évfolyamokon igazán mély és valós tudást szerezzen a környezetvédelem, az ökológia területén.

A serdülőkor kezdete (13-14 évesek, 7-8. évfolyam)

Ebben az életkorban a gyerekek jelentős változásokon mennek keresztül, amelyek elkerülhetetlenül, kisebb-nagyobb megrázkódtatásokat okoznak nekik, és kezelésük igen nagy és nehéz feladatot jelent a szülők és a tanárok számára. A lélektani folyamatok, a kisgyermekkor elmúlása, a távolinak látszó felnőttég új, eddig ismeretlen érzéseket, ösztönöket, feszültségeket, gondolatokat hoznak a felszínre: a gyermekkori énkép széttöredezik; elkezdődik a szülőkről való leválás; a régi és új ösztönvilág egyre gyakrabban ütközik; a frusztrációs küszöb tartósan csökken; új modelleket; ideálokat és célokat kell keresniük stb.

Most kell a szülőknek és a tanároknak a legfigyelmesebben, a legfelkészültebben bánni a gyerekekkel, mert minden sérülés, lelki trauma egész életükre kihathat. Azok az egyéni különbségek, amelyek már nyomokban eddig is jelentkeztek, most válnak igazán éléssé és meghatározóvá. A testi és lelki fejlődés üteme minden gyereknél más és más, ugyanakkor legtöbbször egymással sincs összhangban. 13-14 éves korban már kialakulhat a gyerek konkrét érdeklődési köre, bizonyos tantárgyak jobban érdeklik, mások kevésbé és ez már egyre élesebben látszik a tanulmányi teljesítményen is.

A fenti nehézségek mellett vannak olyan tényezők is, amelyek megkönnyítik a tanárok munkáját. Ebben az életkorban a gyerekek egy része már képes az egyediből az általánosra következtetni, képes induktív logikai levezetésekre, képes bizonyos fokú absztrakcióra. Bővíthet a pedagógus didaktikai eszköztára, lehet az órát tarkítani hosszabb logikai levezetésekkel, bonyolultabb magyarázatokkal, összefüggésekkel. Fontos azonban, hogy valóban tarkításról legyen szó, és ne kizárólag ezeket alkalmazzuk.

Még mindig segíteni kell a lényeges és lényegtelen dolgok elkülönítésében, a feladatokat még mindig a lehető legrészletesebben ki kell fejteni, a kezdő és bizonyos segítő lépéseket még mindig a tanárnak kell megadnia.

Nagyon fontos a differenciálás, hiszen ebben az életkorban legnagyobbak az egyéni különbségek. Ezt az öntudatra ébredő serdülő gyerek is érzi, és igényli, hogy önálló személyiségként kezeljük.

Nagyon érzékenyek az őszinteségre (legalábbis a felnőttek részéről), hamar észreveszik, ha a tanár másképp beszél, mint, ahogy valójában érez. Ezért nagyon fontos, hogy a pedagógus őszinte legyen, amikor a környezetvédelemről beszél.

A gyerekek ebben az életkorban nehezen vallják meg érzéseiket, ezzel szemben kimondottan vonzódnak a racionális dolgokhoz, a logikai levezetésekhez, összefüggésekhez, ezt a tényt a nevelés minden területén, így a környezeti nevelésben is figyelembe kell venni.

A környezeti nevelés ugyanúgy, mint ötökben és hatodikban továbbra is igazodik a természettudományos órákhoz. A biológia 7-ben és 8-ban is nagyon sok lehetőséget kínál. A hetedik osztályban ismerkednek meg az ember szervezetével, hosszan lehet beszélni az egészségvédelemről, illetve annak összefüggéséről a környezeti ártalmakkal. A nyolcadikos biológia az állatok és növények fejlődésével, kialakulásával, az evolúcióval foglalkozik, a környezet, a földi élet védelme, sorsa, az emberi beavatkozás veszélyei szinte minden órán előkerülhetnek. A hetedik évfolyamon belépő kémia tanításával megvalósítható, hogy sokkal mélyebbre hatoljunk a környezetvédelem tudományában. Most már az alapvető ártalmas folyamatok konkrét okairól, lefolyásáról, az ellene való védekezés lehetőségeiről is beszélhetünk.

Míg alsóban az érzelmi viszony kialakítása, fenntartása, megerősítése, ötödikben és hatodikban a konkrét problémák, a színesen érdekes, sokféle és sajnos pusztuló életközösségek és élőlények megismerése a legfontosabb, addig most lehet a problémák mélyére ásni, megismerni a folyamatok valós biológiai, kémiai és fizikai alapjait.

22.5. A környezeti nevelés lehetőségei a gimnáziumban

Már majdnem felnőttek! (?) – (15-18 éves életkor)

A 15-16 éves korához érkező fiatal életének igen jelentős és nehéz szakaszába kerül. Mindazok a változások, amelyek 13-14 évesen elkezdődnek, a középiskola első évfolyamán érnek be igazán, szerencsés esetben a magasabb évfolyamokon már – többé-kevésbé – kialakul a fiatalok állandó személyisége.

Mindig nagy probléma volt azonban, mind a szülők, mind a pedagógusok részéről az, hogyan viszonyuljanak ezekhez a változásokhoz, hogyan foglalkozzanak a serdülő gyerekekkel? Ebben az életkorban a gyerekek mély lélektani változásokon mennek keresztül. Ezek a változások ugyan már 13-14 évesen megkezdődnek, de igazából most válnak teljessé. A gyerekkor eltűnése, az egyre közelebbinek tűnő felnőttkor új, addig nagyrészt ismeretlen érzéseket, ösztönöket, feszültségeket, gondolatokat és gondokat hoz a felszínre. Néhány jelentős változás a számtalan közül:

- Teljessé válik a gyerekkori énkép széttöredezése.
- Bekövetkezik a szülőkről való leválás.
- A régi és az új ösztönvilág egyre gyakrabban ütközik.
- Jelentkezik a konvenciók elleni lázadás.
- Új modelleket, ideálokat, célokat kell keresni.
- A szülők, a környezet megváltozott magatartását traumaként élhetik meg.

Elsősorban ezek azok az okok, amelyek miatt a lehető legfigyelmesebben és legfelkészültebben kell a pedagógusoknak bánni velük. Egy olyan életkorban, amikor a gyerek eddigi világa, énképe leépül, s helyébe valami más, valami új épül fel, különösen érzékeny, sérülékeny válik. Nehézséget jelent az is, hogy igen jelentősekké válnak az egyes gyerekek közötti különbségek. A testi és lelki fejlődés üteme minden gyerekénél eltérő, illetve a kettő gyakran egymással sincs összhangban.

14-15 éves korban már többé-kevésbé kialakult a gyerekek konkrét érdeklődési köre, bizonyos tantárgyak érdeklik őket, mások sokkal kevésbé, vagy éppen egyáltalán nem.

További gondot okozhat a gyerekek számára az új iskola. Az eddigi megszokott általános iskola, az osztálytársak, a tanárok helyébe újak léptek. Az iskolai követelmények megváltoznak, másként kell tanulni, másként kell (kellene) a tanórákon viselkedni. Ezek a változások életük amúgy is legnehezebb szakaszában következnek be, saját maguk is változnak, összetett, sokrétű hatások érik őket, és ráadásul megváltozik az a biztonságos környezet – az iskola -, ahol életük jelentős részét töltik.

Mindezek azonban nemcsak nehézségeket, hanem óriási lehetőségeket is magukba rejtenek. Fokozottan érvényesülhet például a környezeti nevelés hatása. A környezetvédelem, annak szemlélete, értelmezése sok mindenben illik egy ilyen életkorú fiatal fejlődéséhez.

Ebben az életkorban a gyerek új ideálokat, célokat keres; ehhez illeszthető a környezetvédelem, hiszen eddig ezzel a tudományterülettel az általános iskolában csak érintőlegesen találkoztak. Ráadásul a környezetvédelem egésze is meglehetősen új kérdésként jelentkezik Magyarországon és az egész világon. A konvenciókkal szembeforduló, a lázadó, a változtatni akaró fiatal is pozitívan viszonyulhat a környezetvédelemhez, hiszen a környezeti szemlélet még nem vált társadalmi konvencióvá, a mindennapi élet részévé, ezért alkalmas arra, hogy egy „lázadás korában” lévő kamasszal megszerettessük, elfogadtassuk.

Egyeztethető a környezeti nevelés azzal az érdekes kettősséggel is, amely általában jellemző ebben az életkorban az értelem és érzelem viszonyára. A nyílt érzelmek hangoztatása nem jellemző egy kamasz gyerekekre, azokat titkolják, sokszor gyengéségnek tartják. Fel kell ismerniük azonban azt is, hogy valójában fontosak az érzelmek, csak éppen nem nyíltan kimutatva. Ugyanakkor kimondottan vonzódnak a racionális megközelítéshez, a logikai levezetésekhez.

A környezeti nevelésben ez a kettősség nagy lehetőségeket jelent. A környezetvédelmet megközelíthetjük érzelmi oldalról, így jutva el bonyolultabb, tudományos

összefüggésekig, de sikeres lehet az értelmi, racionális megközelítés is.

Segítséget jelent az is, hogy ebben az életkorban a gyerekek már képesnek kell lennie a logikus, induktív gondolkodásra, az elvonatkoztatásra is. A környezetvédelem tanításához pedig épp erre van szükség; a látható problémák és az ezek mögött álló kémiai, fizikai tényezők között meg kell találni a logikai kapcsolatot. A különböző természettudományos tantárgyak egyes elemeit alkotó módon kell összerakni, hogy igazából értelmezni lehessen a környezetvédelem kérdéseit, összefüggéseit.

Belátható tehát, hogy a környezeti nevelés mennyire fontos ebben az életkorban is. Jelentős eredményeket lehet elérni, de ez feltétlenül igényli a pedagógusok felkészültségét és őszinteségét.

A környezetvédelem tanítása során elősegíthetjük a logikai készségek, a gondolkodás fejlődését, elősegíthetjük egyes tantárgyak összekapcsolását, amely a valódi természettudományos gondolkodást szolgálja.

A környezeti nevelésben a természettudományos tantárgyakat oktató pedagógusoknak lehet a legnagyobb szerepük. A környezetvédelem jellegéből fakadóan nyilvánvaló, hogy biológia, földrajz, illetve a kémia tantárgyak azok, ahol a leginkább megjelenhet.

Záró rendelkezések

Ez a Pedagógiai Program 2021. szeptember 1-től érvényes. Érvénybelépésével az előző Pedagógiai Program hatályát veszíti. A Pedagógiai Program az iskola minden partnere számára hozzáférhető a tanári szobában, a könyvtárban és az iskola honlapján.

Intézményünk oktató-nevelő munkájának eredményességét a Minőségirányítási Programban meghatározott módon minden minőségfejlesztési ciklusban és a ciklusokon belül a félévek és a tanévek végén értékeljük.

A Pedagógiai Programot az intézményi önértékelés után minden minőségfejlesztési ciklus végén felül kell vizsgálni a Minőségirányítási Programban leírtak szerint.

A Pedagógiai Program módosítását kezdeményezheti:

- az Iskolaszék,
- az iskola intézményvezetője,
- a diákönkormányzat vezetője,
- valamennyi munkaközösség vezető az általa vezetett munkaközösség nevében.

A Pedagógiai Program csak tantestületi határozattal módosítható.

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Program és a Helyi Tanterv módosítását a Kerék Általános Iskola és Gimnázium tantestülete 2021. szeptember 1-jén elfogadta.

Ez a Pedagógiai Program 2021. szeptember 1-jén lép érvénybe. Ezzel egy időben az előző Pedagógiai Program hatályát veszti.

Budapest, 2021. szeptember 1.

Kovács Gábor
intézményvezető

Bubcsó Loréna
a DÖK elnöke

Mellékletek

1. melléklet: Tantárgyi órakeretek alsó tagozat
2. melléklet: Tantárgyi órakeretek felső tagozat
3. melléklet: Tantárgyi órakeretek gimnázium
4. melléklet: A közösségi szolgálat szabályzata